

Campusutviklingsplan:

SLUTTDOKUMENTASJON FOR FASEN ANALYSE OG UTREDNING PLAN FOR AREALBRUK

OsloMet – storbyuniversitetet

Generelle opplysninger		
Type prosjekt	Ny campusutviklingsplan for OsloMet	
Fase	Utredning og analyse	
Leveranse	Rapport, plan for arealbruk	
Oppdragsansvarlig	OsloMet	Solveig Dahl Grue, direktør for campusprogrammet
Utførende	Ratio arkitekter AS	Hildegunn Haugen, Borghild Holsvik
Versjonslogg		
Versjon	Dato	Kommentar
01	02.08.2024	Første utkast
02	26.08.2024	Revidert etter høringsrunde
03	22.10.2024	Revidert etter innspill fra rektor og prorektorer

Innhold

FORMÅLET	4
Sammendrag	5
1 AREALBRUK, DAGENS SITUASJON	6
1.1 AREALKATEGORIER	7
1.2 ARBEIDSPASSAREAL	10
1.3 FELLESAREAL	12
1.4 FELLES UNDERVISNINGSROM	14
1.5 SPESIALROM	16
1.6 STUDENTAREAL	18
2 WORKSHOPSERIE – PLAN FOR AREALBRUK	20
Gjennomført prosess	21
2.1 WORKSHOP #1 – OPPSTARTSSAMLING	22
2.1.1 OPPGAVE 1 – Opplevelsen av dagens campus	24
2.1.2 OPPGAVE 2 – Gruppediskusjoner	26
2.1.3 OPPSUMMERING – workshop #1	27
2.2 WORKSHOP #2 – AREALKATEGORIER	28
2.2.1 GRUPPEOPPGAVE – “Campusspill”	29
2.2.2 OPPSUMMERING – Workshop #2	31
2.3 WORKSHOP #3 – SÆRBRUK, FLERBRUK OG SAMBRUK	32
2.3.1 GRUPPEOPPGAVE – OPPVARMING	33
2.3.2 GRUPPEOPPGAVE – SAMBRUK OG SÆRBRUK	35
2.3.3 GRUPPEOPPGAVE – FORUTSETNINGER FOR DELING	36
2.3.4 OPPSUMMERING WORKSHOP #3	36
2.4 WORKSHOP #4 – KLYNGER	37
2.4.1 GRUPPEOPPGAVE – KLYNGER	38
2.4.2 GRUPPEOPPGAVE – VEIEN VIDERE	42
2.4.3 OPPSUMMERING WORKSHOP #4 KLYNGER	43
2.4.4 VEIEN VIDERE	44
2.4.5 EVALUERING AV WORKSHOPSERIEN	45
3 ANBEFALTE PRINSIPPER FOR AREALBRUK	46
3.1 HOVEDFUNN OG –ANBEFALINGER FOR NY CAMPUSUTVIKLINGSPLAN	48
3.1.1 Sette av mer areal for studentene	49
3.1.2 Økt samlet kapasitet i felles undervisningsrom	50
3.1.3 Styrket tilhørighet til undervisningsareal	51
3.1.4 Utnytte spesialromkapasiteten bedre	52
3.1.5 Utnytte arbeidsplassarealene mer effektivt	53
3.1.6 Campus må være synlig, oversiktlig og lett å orientere seg i	54
3.2 ANDRE FUNN OG ANBEFALINGER	55
3.2.1 Lyd- og luftkvaliteten på campus må forbedres	55
3.2.2 Utearealer, byrom og gateløp må inngå som del av campusutviklingsplanen	55
3.3 ANBEFALINGER TIL ANDRE DELER AV OSLOMETS VIRKSOMHET	56
3.3.1 Økonomisk og administrativ modell for spesialrom og felles undervisningsrom	56
3.3.2 Åpningstider på campus	56
3.3.3 Utvidet kjernetid for undervisning	57
3.3.4 Endrede prinsipper for booking av undervisnings- og spesialrom	57

FORMÅLET

Denne sluttrapporten er utarbeidet av Ratio Arkitekter på oppdrag av og i samarbeid med Campusprogrammet ved OsloMet, i forbindelse med workshopserien *Plan for arealbruk*, som ble gjennomført våren 2024. Dokumentet inneholder en oppsummering av funn og betraktninger som er kommet frem i workshopserien, og anbefalinger knyttet til hvordan campus bedre kan tilrettelegge for en balansert og hensiktsmessig arealbruk ved OsloMet. Dette dokumentet er et grunnlagsdokument for det videre arbeidet med *Hovedplan for campusliv*, som blir en sentral leveranse til den nye campusutviklingsplanen for OsloMet.

Tilhørende vedlegg:

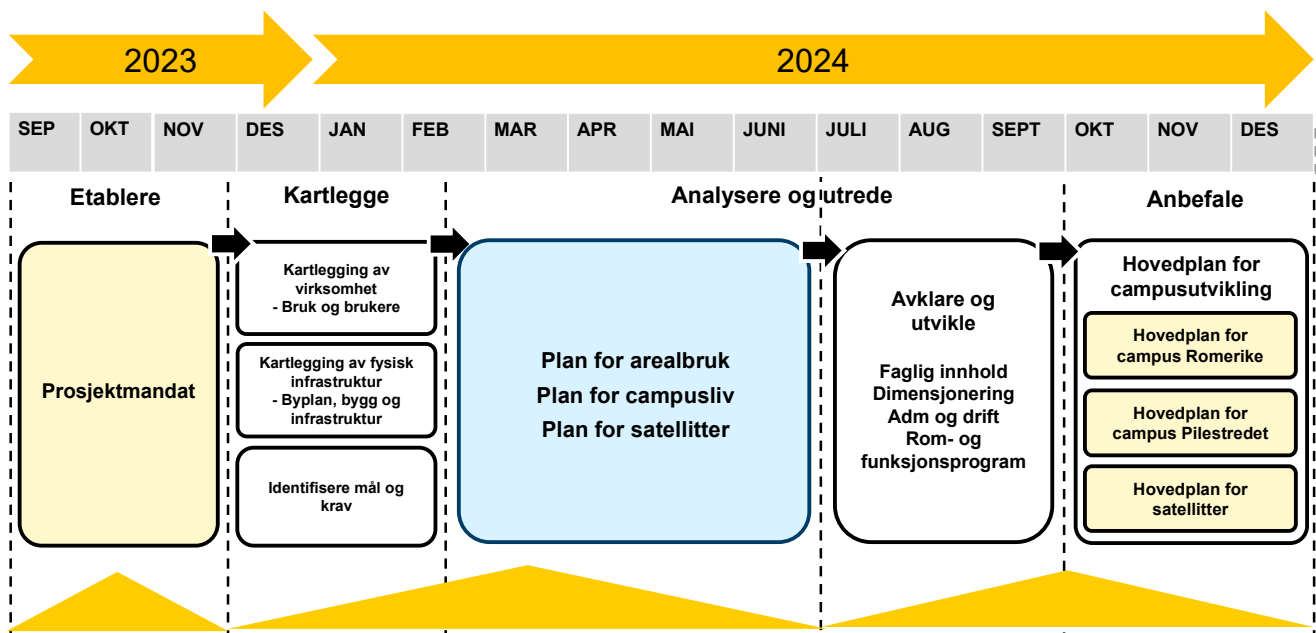
Presentasjon Arealbruk_Workshop 1 – Oppstartssamling

Mentimeter resultat Arealbruk W1 Oppstartssamling

Presentasjon Arealbruk_Workshop 2 – Arealkategorier

Presentasjon Arealbruk_Workshop 3 – Særbruk og sambruk

Presentasjon Arealbruk_Workshop 4 – Klynger

Arbeidet med ny campusutviklingsplan for OsloMet er delt opp i faser, og skal resultere i en langsiktig hovedplan for campusutvikling, for OsloMets campus og satellitter. Workshopserien *Plan for arealbruk* er en av tre medvirkningsprosesser i analyse- og utredningsfasen, som ble gjennomført i perioden februar – juni 2024.

Sammendrag

Det er lite sannsynlig at OsloMets økonomi vil kunne tillate ytterligere utvidelser av universitetsarealene utover dagens situasjon. Det er av den grunn nødvendig å vurdere hvorvidt dagens arealfordeling på campus er god eller hensiktsmessig sett opp mot OsloMets samlede behov og samfunnsoppdrag.

De viktigste og mest nødvendige tiltakene for den videre utviklingen av OsloMets campus er:

Studentareal:

- Det må settes av mer areal for studentene

Felles undervisningsrom:

- Det er et mål å få økt samlet kapasitet i universitetets felles undervisningsrom

Spesialrom:

- Det er et mål at spesialromkapasiteten utnyttes bedre

Arbeidsplassareal:

- Arbeidsplassarealene må utnyttes mer effektivt
- Det må gjøres en arealforskyvning fra dagens arbeidsplassareal til fordel for økt studentareal og felles undervisningsrom
- Statens arealnorm skal vurderes ved dimensjonering av nye kontorarbeidsplasser og ved ombygging
- Arbeidets art skal hensyntas ved etablering av arbeidsplasser

Fellesareal:

- Campus må være synlig, oversiktlig og lett å orientere seg i

Foto workshop 1

1 AREALBRUK, DAGENS SITUASJON

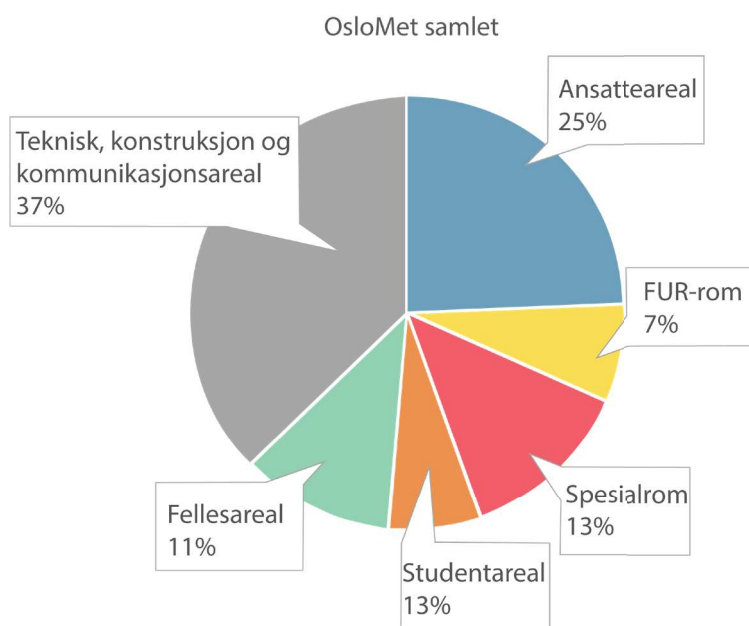
1.1 AREALKATEGORIER

OsloMet leier og disponerer i dag et samlet bruttoareal på ca. 171 000 m² fordelt på Campus Pilestredet og Campus Kjeller. I tillegg disponerer universitetet arealer i Pilestredet Park 33, som avvikles ved årsskiftet 2024/2025. Utover OsloMets to campuser, har OsloMet etablert seg med mindre "satellitter" flere steder i Oslo-regionen.

Byggene som OsloMet leier, består av konstruksjonsareal (omsluttende og innvendige vegger), kommunikasjonsareal, tekniske rom, og funksjonsareal. Funksjonsarealet er den delen av nettoarealet som svarer til bygningens formål og bruk. Funksjonsarealene til OsloMet kan grovt deles inn i fem kategorier:

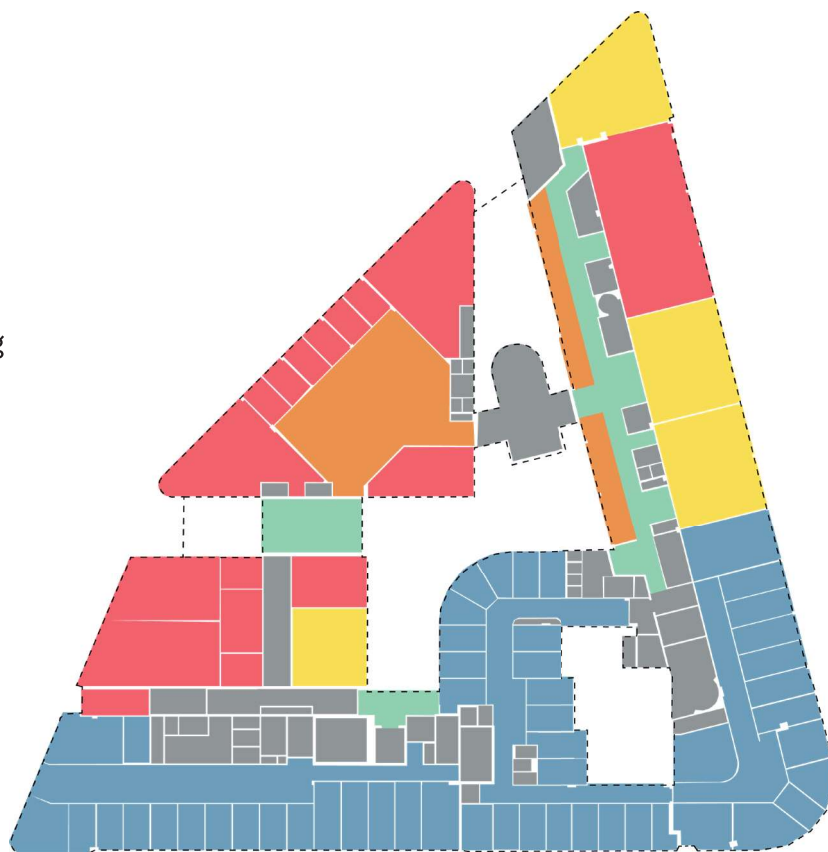
- **Arbeidsplassareal;** Kontorareal for ansatte, med tilhørende støtterom som kopi/rekvisita, wc, garderober, stillerom, sosiale soner og internt kommunikasjonsareal.
- **Felles undervisningsareal;** Også omtalt som FUR-rom / felles undervisningsrom, som innbefatter auditorier, seminarrom, ALC-rom, klasserom og øvrige formidlingsrom
- **Spesialrom;** Spesialiserte undervisningsrom som i hovedsak tilhører ett fakultet. Dette kan være laboratorier, skolekjøkken, ferdighets- og simuleringsrom, dramasaler og verksteder.
- **Studentareal;** Arealer tilrettelagt for studentens sosiale og faglige aktiviteter, som grupperom, lesesaler, åpne studentarbeidsplasser og lokaler for studentforeninger.
- **Fellesareal;** Funksjoner som er tilgjengelige for alle brukere på universitetet (studenter, ansatte og besøkende), som bibliotek, kantine, lobby og toaletter.

Utrekningen av arealene pr. arealkategori er basert på romlister utarbeidet i 2022 av Zinc arkitekter, på oppdrag fra Eiendomsavdelingen. Disse er blitt bearbeidet videre av Ratio arkitekter. Det vil sannsynligvis være noe avvik i disse arealoppsettene, blant annet på grunn av endret bruk som ikke er meldt inn eller registrert. Det er imidlertid gjort en rekke stikkprøver av dagens campuser, og det legges til grunn at denne arealfordelingen gir et godt og tilstrekkelig bilde av dagens arealbruk.

Arealfordeling OsloMet vist som kakediagram. En stor andel areal utgjør teknisk-, konstruksjons- og kommunikasjonsareal

- Felles undervisningsrom
- Spesialrom
- Studentarealer
- Arbeidsareal
- Fellesareal
- Teknisk, konstruksjon- og kommunikasjonsareal

Eksempel etasjeplan i P35, arealer fordelt på ulike arealkategorier

Funksjonskategori		OsloMet totalt	% av brutto	Pilestredet	% av brutto	Kjeller	% av brutto
Undervisningsareal	Arbeidsareal	41 640	24 %	38 190	27 %	3 450	13 %
	FUR-rom	12 340	7 %	10 710	7 %	1 630	6 %
	Spesialrom	21 920	13 %	18 060	13 %	3 860	14 %
	Studentareal	11 790	7 %	9 810	7 %	1 980	7 %
	Fellesareal	19 390	11 %	16 490	11 %	2 900	11 %
	Teknisk, konstruksjon og kommunikasjonsareal	63 520	37 %	50 240	35 %	13 280	49 %
Påslagsfaktor		1,59		1,54		1,96	
Bruttoareal		170 600		143 500		27 100	

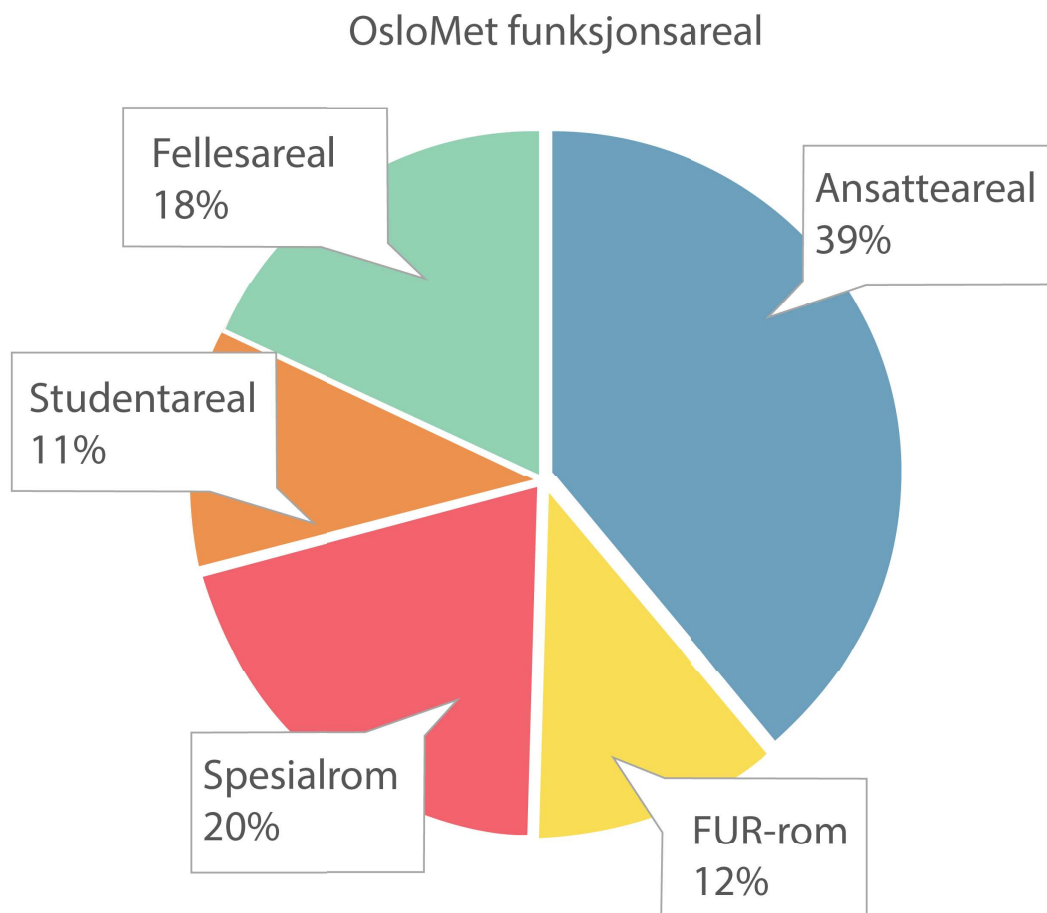
Arealfordeling OsloMet, Campus Pilestredet, og Campus Kjeller

FUNKSJONSAREALER

I henhold til norsk standard, NS 3940 (2023) for areal- og volumberegninger av bygninger, er funksjonsarealet den delen av nettoarealet som svarer til bygningens formål og bruk. Dersom vi tar ut de arealene som går med til konstruksjon, teknikk og kommunikasjon, står vi igjen med det som omtales som funksjonsarealene i et bygg. Kartleggingen av dagens arealdisponering på OsloMet har avdekket at arbeidsplassarealene utgjør den største andelen av funksjonsareal på campus (ca 39 %), mens studentarealene utgjør den minste andelen (ca 10 %).

Det er lite sannsynlig at OsloMets økonomi vil kunne tillate ytterligere utvidelser av universitetsarealene utover dagens situasjon, i årene som kommer. Det er av den grunn nødvendig å vurdere hvorvidt dagens arealfordeling på campus er god eller hensiktsmessig sett opp mot OsloMets samlede behov og samfunnsoppdrag.

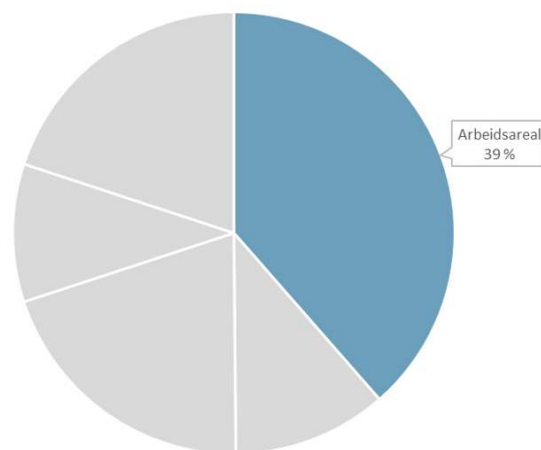
I denne rapporten redegjøres det for status for de fem arealkategoriene, hvilke muligheter og utfordringer dette representerer, behov for endringer, samt hvilke funn og anbefalinger Campusprogrammet vil ta med i det videre arbeidet med ny campusutviklingsplan.

Arealfordeling OsloMet, funksjonsarealer

1.2 ARBEIDSPLOSSAREAL

Arealkategorien arbeidsplassareal innbefatter kontorarealer og møterom for ansatte, samt tilhørende støtterom som kopi/rekvisita, wc, garderober, stillerom, sosiale soner og intern kommunikasjon.

DAGENS SITUASJON

Arbeidsplassarealene for de ansatte på OsloMet er spredt på campus, både i Pilestredet og på Kjeller. Noen av arealene er tilnærmet uendret siden byggeår, mens andre har blitt oppgradert de senere årene. En stor andel av de ansatte har ene-/cellekontor, mens en mindre andel deler kontor, eller sitter i åpent landskap.

I universitets- og høyskole-sektoren har cellekontoret flere funksjoner, utover å være en dedikert plass for konsentrert arbeid. Gjennom brukerprosessen i forbindelse med ombyggingen av Pilestredet 52 i 2023 – 2024, har det kommet frem at flere av cellekontorene til de ansatte ikke kun benyttes for individuelt arbeid, men også som møte- og samtalerom til veiledning av studenter, lager/ oppbevaring av nødvendig utstyr og bøker, og som garderobe.

Tabell: Kontorarbeidsplasser – bruk og dekningsgrad

Bygg	Prosent dekning ved telling
P32	29 %
P35	38 %
P42	20 %
P46	45 %
P52	28 %
SG26	28 %
Gjennomsnitt alle bygg	31 %

Fysisk registrering av bruk og tilstedeværelse av kontorarbeidsplasser på campus. Gjennomført av Eiendomsavdelingen på relevante tidspunkt innenfor kjernetid. Ca 50 tellinger utført vinter/vår 2022/2023

Foto dagens arbeidsplassareal

STATENS AREALNORM

For nye statlige byggeprosjekter er det utarbeidet en egen arealnorm for kontorlokaler /-arbeidsplasser. [Rundskriv om normer for energi- og arealbruk for statlige bygg – regjeringen.no](https://www.regjeringen.no) Arealene for kontorlokaler for statlige virksomheter fastsettes etter en norm på 23 m² pr ansatt. Av de 23 m² er 13 m² av disse arbeidsplassrelatert areal. Det er dette arealet som faller innenfor kategorien ansattareal.

OsloMet har i 2024 ca. 2.500 årsverk, fordelt på i underkant av 3.000 ansatte (inkludert vitenskapelig ansatte, administrativt ansatte og lærlinger). Dersom man legger statens arealnorm til grunn, vil det tilsvare et areal på mellom 32.500 m² (2.500 x 13 m²), og 39.000 m² (3.000 x 13 m²). I dagens situasjon har OsloMet ca. 41.520 m² areal avsatt til arbeidsplassareal. Ved en ideell optimalisering av disse arealene ligger det et potensiale for å frigjøre mellom 2.500 m² og 9.000 m².

Arbeidsplassrelatert areal 13m ²	Felles-funksjoner	Øvrig komm. areal	Tekn. rom + Konstr.
			
Omfatter alle støttefunksjoner knyttet til arbeidsplasser, og internt trafikkareal i arbeidssoner. Dekker også sosiale soner, møteplasser m.m.	Kantiner, møterom, resepsjon, brukerstøtte, andre fellesfunksjoner, og driftsfunksjoner.	Vertikal komm. og øvrig komm.arealer i fellessoner.	Tekn.rom, sjakter, konstruksj. areal o.l.

Figur/Illustrasjon utarbeidet av Statsbygg som viser statens arealnorm. Figuren er under revisjon av statsbygg/kommunaldepartementet.

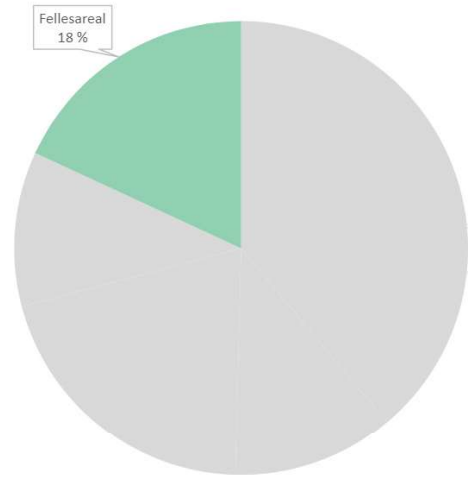
Foto som illustrerer typisk utforming av ansattareal på campus

1.3 FELLESAREAL

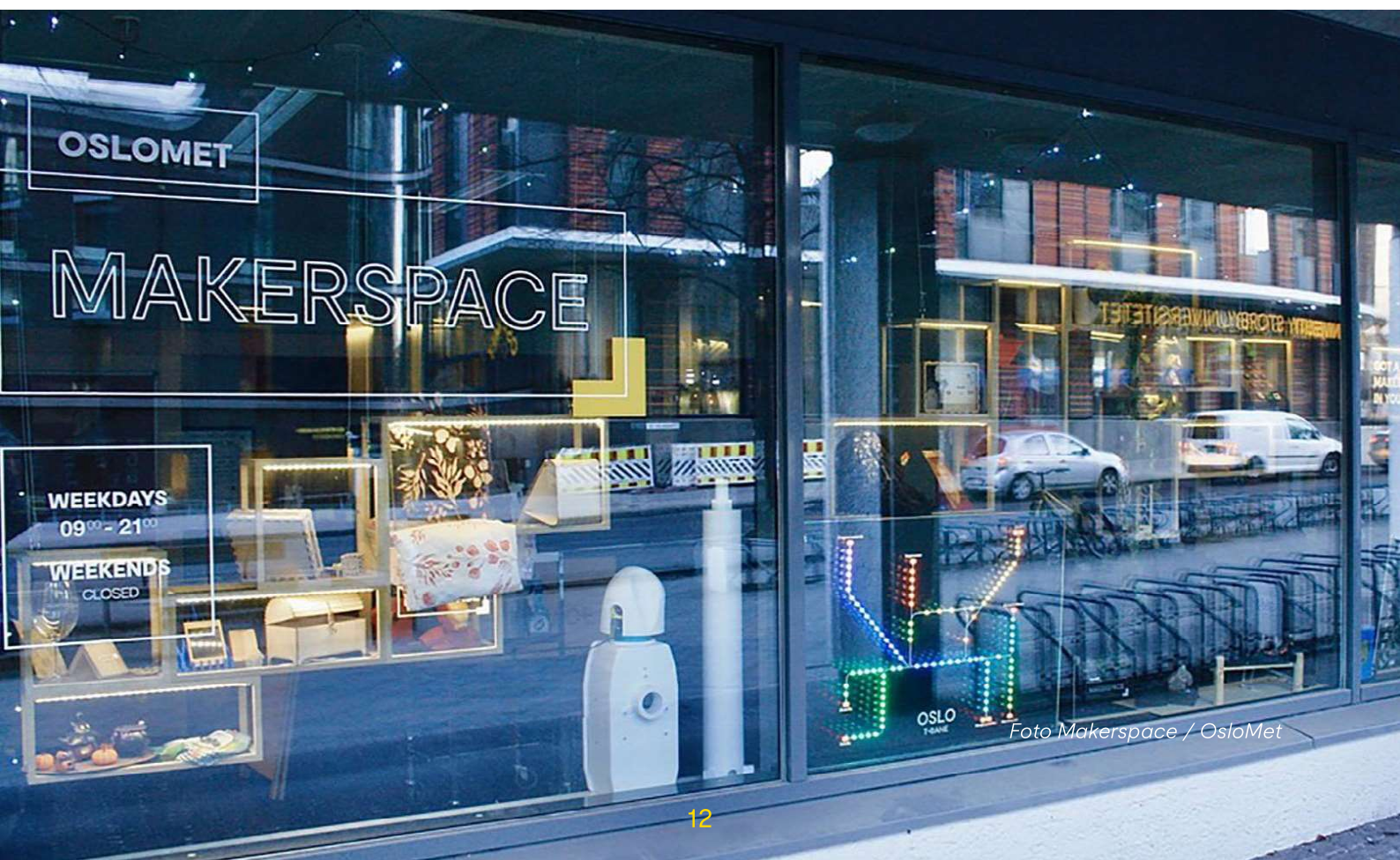
Fellesarealene på OsloMet er funksjoner som er tilgjengelige for studenter, ansatte og besøkende, som bibliotek, kantine, lobby og toaletter.

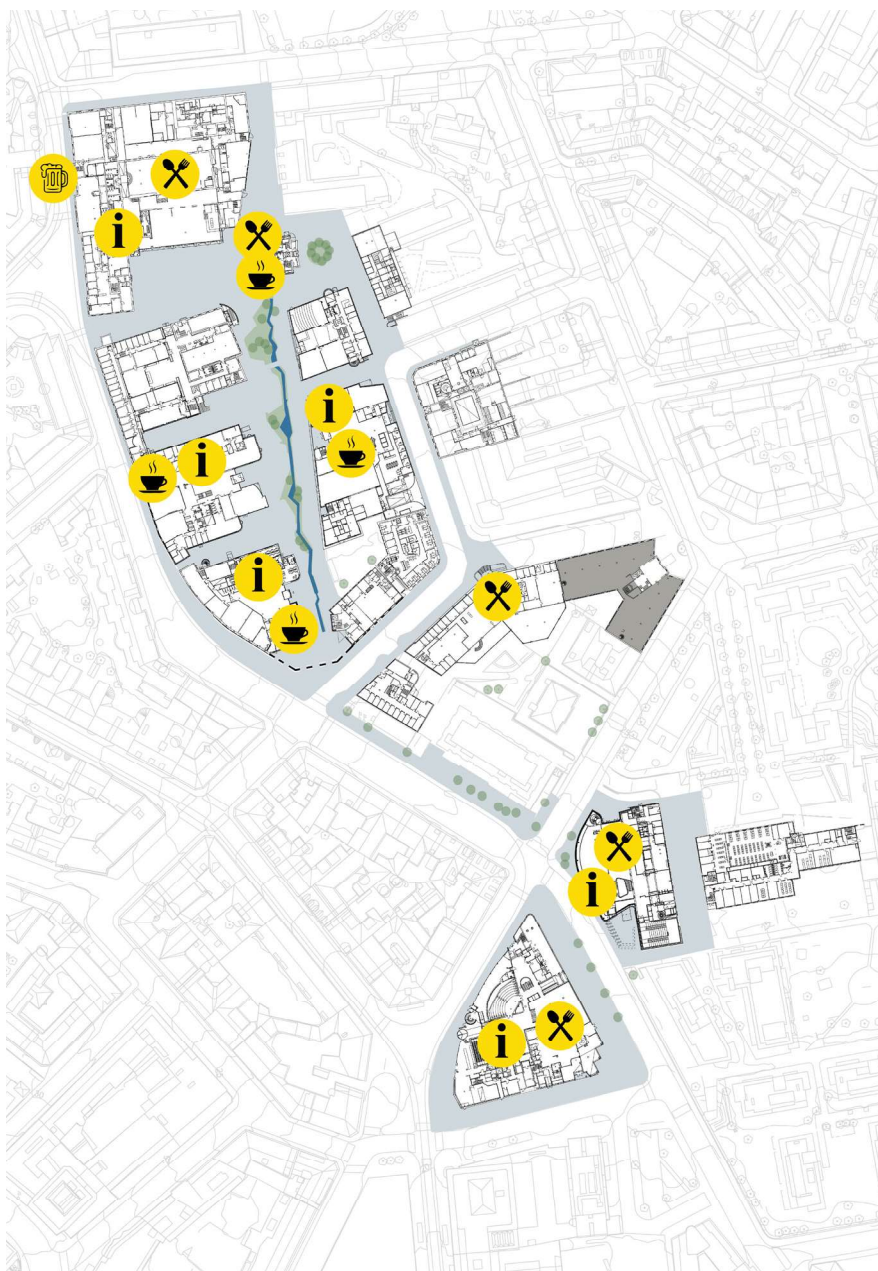
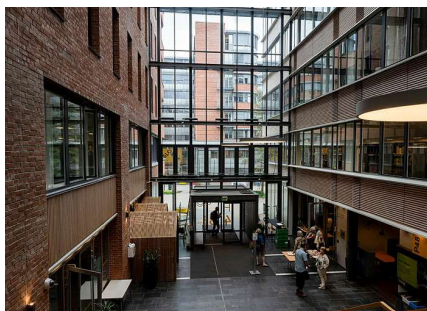
Noe av fellesarealene er primært benyttet av studentene. Dette gjelder for eksempel åpne studentarbeidsplasser i forbindelse med universitetsbibliotek og kantine. Disse arealene er tatt ut av kategorien fellesareal og lagt til kategorien studentareal, selv om de i praksis er tilgjengelig for alle.

DAGENS SITUASJON

Det er etablert fellesarealer i samtlige bygg som OsloMet disponerer, både på Campus Kjeller og Campus Pilestredet. En stor andel av fellesarealene er plassert i førsteetasje i byggene, på grunnplanet. Her finner man flere spisesteder/kantiner og minglearealer. Kvaliteten på fellesarealene varierer. En del av førsteetasjene og inngangspartiene i Campus Pilestredet har blitt oppgradert de senere årene.

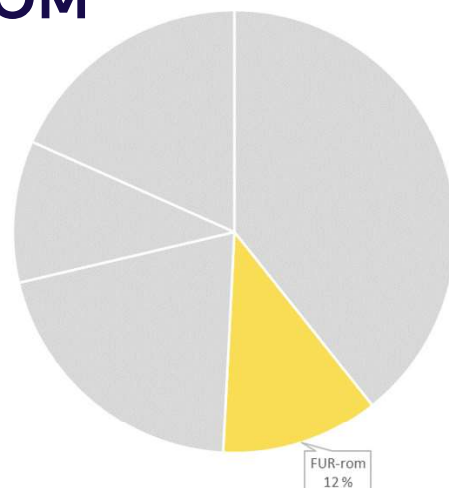

Serveringsteder og infopunkter på Campus Pilestredet

1.4 FELLES UNDERVISNINGSROM

Felles undervisningsrom (FUR-rom) er undervisningsrom som benyttes på tvers av alle fakulteter ved OsloMet. Dette omfatter store og små auditorium, seminarrom, ALC-rom (Active Learning Classrooms), og klasserom med ulike størrelser. ALC-rom er undervisningsrom med møblering og digitalt utstyr spesielt tilrettelagt for å arbeide i grupper. ALC rommene har ulik møblering og oppsett av skjermer avhengig av læringsformen de er tilrettelagt for.

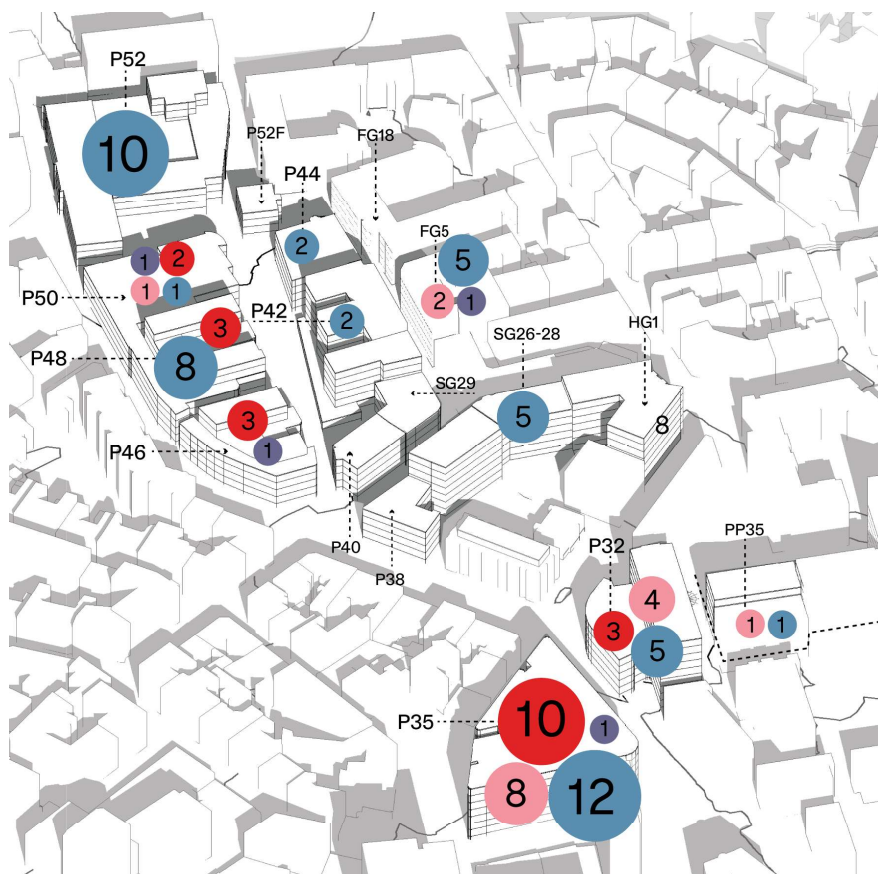

DAGENS SITUASJON

Det er etablert felles undervisningsrom på begge campus, og i nesten alle bygg. Noen bygg har en betydelig større konsentrasjon av undervisningsrom enn andre. Dette gjelder spesielt nedre del av Campus Pilestredet, i bygg P35 og P32. Det er i dag et betydelig press på felles undervisningsrom på OsloMet grunnet økning i årlig studentopptak og større studentkull. Videre er det en opplevd mangel på de største undervisningsrommene og auditoriene, og det meldes om krevende prosesser knyttet til timeplanlegging hvert semester i forhold til tilgang på undervisningsrom.

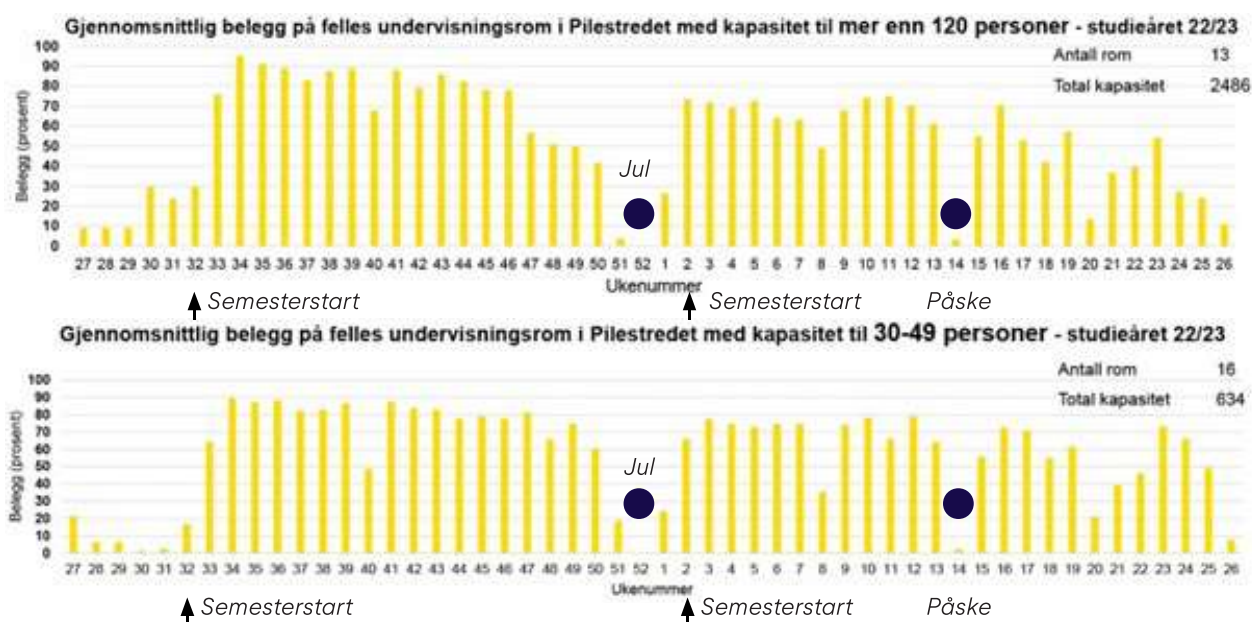
- Auditorium
- Seminarrom
- Klasserom
- ALC-rom

kapasitet antall personer	antall rom	
	Pilestredet	Kjeller
10-19	11	
20-49	25	14
50-79	35	5
80-120	10	1
120+	9	
200+	1	1
300+	1	
400+	1	

Plassering av felles undervisningsrom på Campus OsloMet

Dekningsgrad på undervisningsrom.

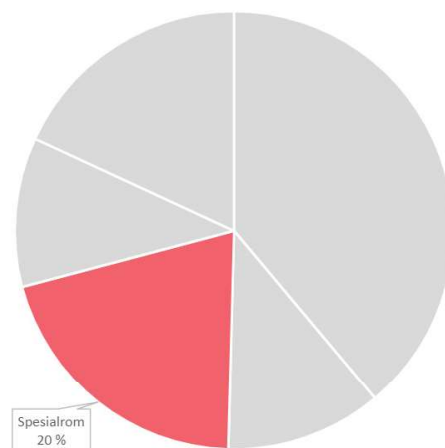
Øverst undervisningsrom med kapasitet over 120 personer, under: undervisningsrom med kapasitet mellom 30-49 personer.

Høstsemesteret har høyere gjennomsnittlig belegg enn vårsemesteret. Det er mest press på store auditorier, men generelt høyt belegg på alle romstørrelser

1.5 SPESIALROM

Spesialrom i universitetssammenheng er spesialiserte og tilrettelagte rom for undervisning, ferdighetstrening og forskning. På OsloMet eies, driftes og disponeres det enkelte spesialrommet primært av ett fagmiljø eller fakultet. Utformingen av og omfanget av utstyr i spesialrommene varierer. Arealkategorien omfatter rom som digitale lab'er, våtlabber, rom for ferdighetstrening og simulering, verksteder, musikk- og dramasaler samt nødvendige støtterom.

DAGENS SITUASJON

Spesialrommene er sentrale på OsloMet for å sikre nødvendig utdannings- og forskningskvalitet. Det er i forbindelse med kartleggingsarbeidet gjennomført en registrering av plasseringen av dagens spesialrom på campus. Denne har avdekket at de enkelte fakultetene har sine spesialrom spredt over flere bygg. I perioden november 2022 – februar 2024 – ble det i Campusprogrammet gjennomført et prosjekt med formål å identifisere og klassifisere spesialrommene på OsloMet. Gjennom *Spesialromprosjektet* ble spesialrommene registrert og inndelt i 12 ulike kategorier. Behovene for spesialrom har gjennom årene endret seg i tråd med den digitale utviklingen, nye læringsformer og krav til forskningsinfrastruktur. Dimensjoneringen og bruken av spesialrom synes derfor ikke å være i tråd med dagens behov. Flere av spesialrommene fremstår også mer som ordinære undervisningsrom.

Videre er flere av spesialrommene utdaterte, og det er spesielt behov for rom tilrettelagt for studentaktiv læring. Det er også avdekket at det er flere dupliseringer av samme type spesialrom på campus, hvilket indikerer at OsloMet ikke har klart å ta ut potensialet ved sambruk. Det er med dette avdekket at OsloMet i dag disponerer verdifulle undervisningsarealer på en lite kostnadseffektiv måte. *Spesialromprosjektet* har derfor foreslått flere tiltak for å øke sambruken av spesialrommene. Det lå ikke i mandatet til *Spesialromprosjektet* å vurdere status for utstyret i spesialrommene, men gjennom prosjektet ble det avdekket at det er et betydelig oppgraderingsbehov, og at innkjøp og sambruk av utstyr ikke er koordinert på tvers i virksomheten, noe som kan ha påført universitetet større utstyrs-kostnader enn nødvendig.

Spesialrom-kategorier for utdanning og forskning:

1. Kunst/
håndverk/
forming/
design/
makerspace

2. Media: lyd/
bilde /foto/
video/film/
digital design

3. Digitale
rom: PC rom
og datalaber,
digitale
læringslab'er/
makerspace/
3D lab'er

4. Simulerings-
arealer

Fullskala simulering,
kommunikasjons-
simulering, simulerings-
leiligheter, simulering
basalfag

5. Lærings- og
forskningslab
basalfag Anatomi,
fysiologi, psykologi,
patologi, biomekanikk,
Bevegelseslab,
fysiologilab, brain imaging/
elektrofysiologi/Nirs,
eyetracking

6. "Våtlab'er"/
biokjemi-
lab'er/
naturfags-
lab'er

7. Kjøkken/
kjøkken-
verksted

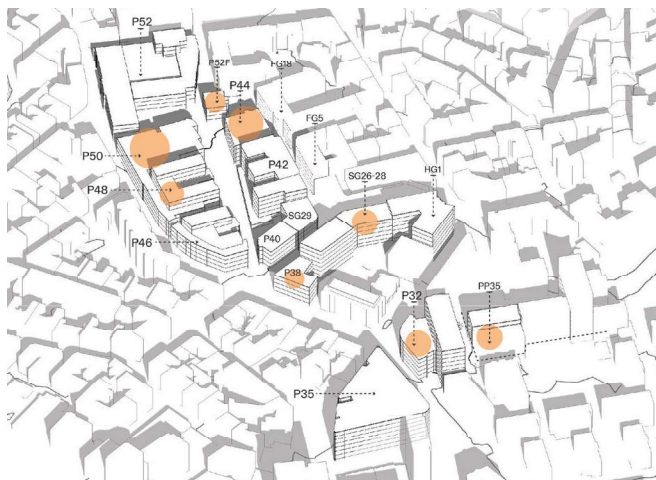
8. Innovasjon
og
entreprenør-
skap

9. Musikkrom/
musikksaler/
dramarom/
dramasaler

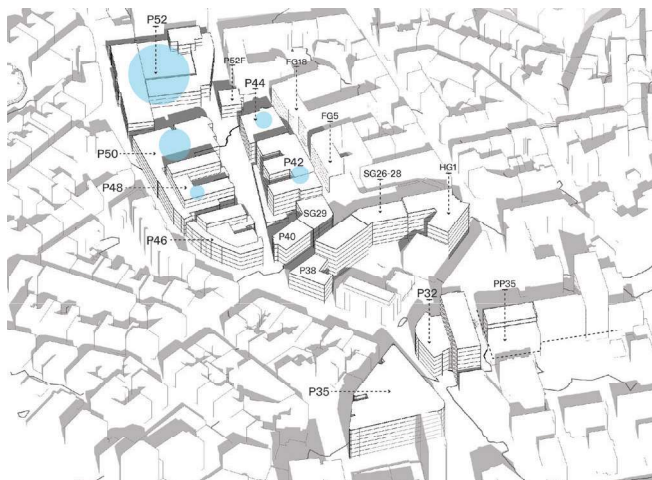
10. Gymsaler/
treningsaler,
benkesaler/
behandlings-
rom

11. Visnings-
arealer, galleri

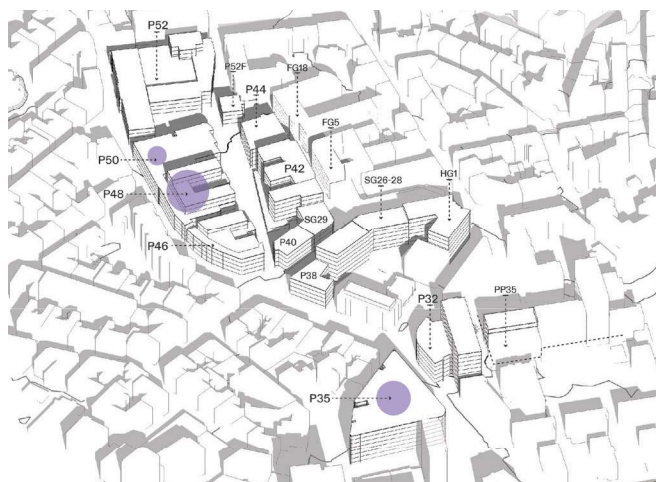
12. Historiske
samlinger

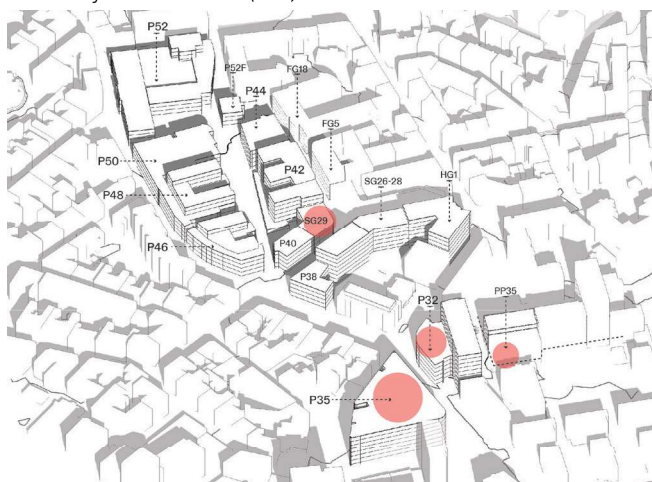
Spesialrom tilhørende fakultet for helsevitenskap (HV)

Spesialrom tilhørende fakultet for lærerutdanning og internasjonale studier (LUI)

Spesialrom tilhørende fakultet for samfunnsvitenskap (SAM)

Spesialrom tilhørende fakultet for teknologi, kunst og design (TKD)

Spesialromprosjektet etablerte i 2023 tre pilotgrupper for å se på mulig sambruk av rom, for tre av spesialromkategoriene;

1. Kunst og håndverk
2. Media
3. Digitale rom

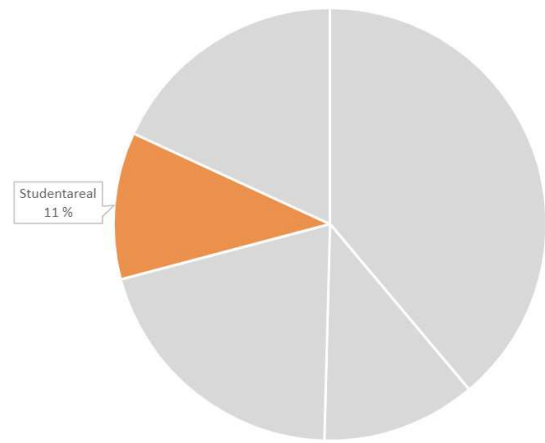
For Kunst og håndverk er deler av arbeidet videreført til et konkret prosjekt i forbindelse med å flytte Institutt for estetiske fag fra PP33 til P52. I kategoriene Media og Digitale rom ble det avdekket at det finnes mange PC-rom som ikke lenger er i bruk. Flere av disse burde avvikles og erstattes av skybaserte tilganger til programvare for studentene. Det ble i den forbindelse anbefalt å etablere to digitale hub'er på Campus Pilestredet som tilrettelegger for digital undervisning, læring og forskning. De senere årene har det blitt etablert flere ALC-rom (Active Learning Classrooms), disse legger til rette for studentaktive læringsformer, og kan i noen tilfeller erstatte funksjonene i tidligere digitale rom. Spesialromprosjektet anbefalte i sluttrapporten at det etableres flere ALC-rom.

Noen av spesialrommene brukes i dag som ordinære undervisningsrom, etter at spesialfunksjoner er avviklet. Det vil si at dette er rom uten særskilte krav til utstyr, infrastruktur eller utforming, som forvaltes av det enkelte fakultet og ikke av Fellesadministrasjonen, slik øvrige FUR-rom blir. Dette medfører at disse rommene ikke har tilsvarende oppfølging og teknisk support som øvrige FUR-rom.

Spesialromprosjektet har i sluttrapporten anbefalt å se spesialrom og FUR-rom som en helhetlig portefølje av rom, for å kunne disponere undervisningsrommene på en mer hensiktsmessig måte for universitetet.

1.6 STUDENTAREAL

Studentareal omfatter grupperom, lesesaler inkludert egne masterlesesaler, studentforeningsarealer, sosiale soner samt uformelle leseplasser i åpne arealer som kantine og bibliotek. I denne arealkategorien inngår også diverse andre mindre arealer, som treningsrom, bønnerom m.m., som er tilgjengelig for studentene. Flere av spesialrommene for ferdighetstrening anvendes også som studentarealer utover ordinær undervisning, men telles ikke i denne arealkategorien.

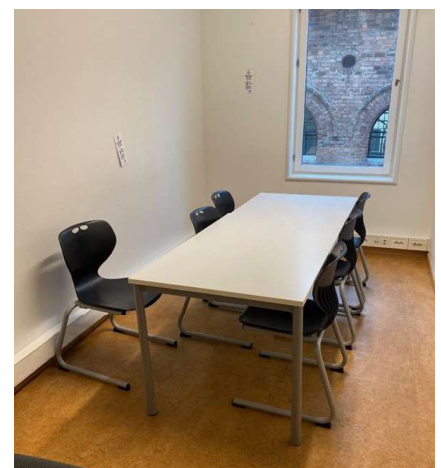
DAGENS SITUASJON

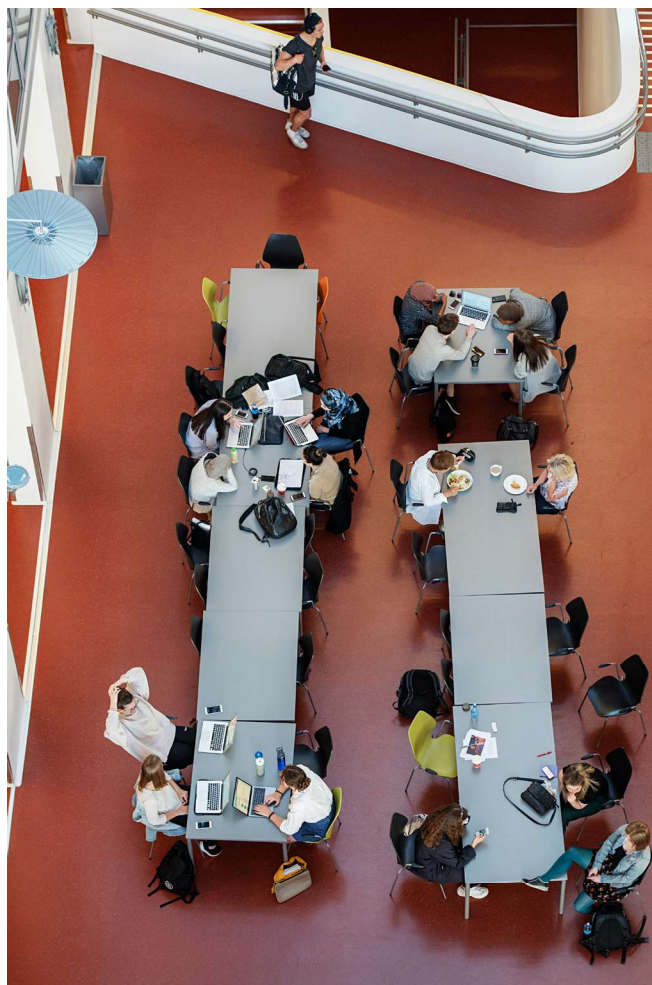
Studentarealene på OsloMet ligger spredt på begge campuser. Vinteren 2023/2024 ble det gjennomført en telling av antall studentarbeidsplasser på Campus Pilestredet. Her ble studentarbeidsplasser registrert, både de som er etablert i separate rom, men også de som er etablert i åpne soner i bibliotek, vrimelearealer og kantine. Kartleggingen avdekket at det er en overvekt av studentarbeidsplasser i nedre del av campus i bygg P35 og P32. Kvaliteten på studentarealene varierer mye. Noen er oppgradert i senere tid, mens andre arealer fremstår som lite funksjonelle og uattraktive.

”Wall of fame”

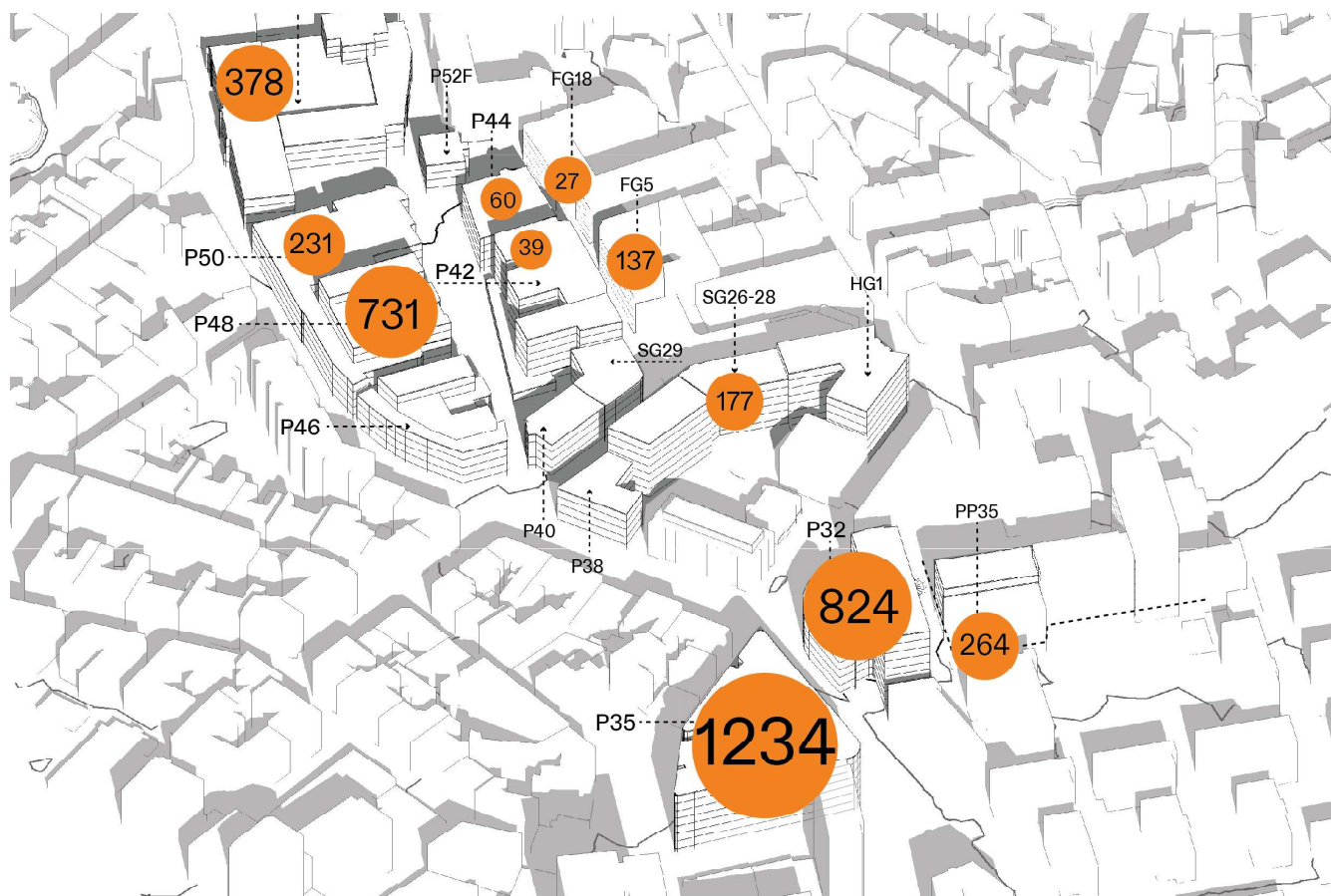

”Wall of shame”

Antall studentarbeidsplasser fordelt på ulike bygg på campus Pilestredet

2 WORKSHOPSERIE – PLAN FOR AREALBRUK

Gjennomført prosess

Workshopserien *Plan for arealbruk* ble gjennomført våren 2024, med følgende samlinger:

01.03.2024 – #1 Oppstartsamling

22.03.2024 – #2 Arealkategorier

19.04.2024 – #3 Sambruk, flerbruk og særbruk

24.04.2024 – #4 Prinsipper for klynger

DELTAKERE:

På workshopene var samtlige fakultet representert med både studenter og ansatte. I tillegg var det invitert inn representanter fra forskningssentrene, vernetjenesten, administrasjonen, universitetsbiblioteket, studentparlamentet og tillitsvalgte fra fagforeningene. Samlet utgjorde deltagerne i denne workshopserien et tverrsnitt av OsloMet, med representanter fra de fleste fakulteter, sentre, avdelinger og enheter.

HENSIKT:

Hensikten med workshopserien var å få økt kunnskap om hvordan:

- arealene til OsloMet oppleves og fungerer i dag
- arealene er fordelt i arealkategorier, og hvordan de er definert
- arealene kan brukes bedre og smartere
- klynger kan etableres ved samling av ulike funksjoner

Foto workshop 1

2.1 WORKSHOP #1 – OPPSTARTSSAMLING

MÅL FOR SAMLINGEN:

Campusprogrammet får en forståelse av deltagerens opplevelse av campus og forventninger til campusutviklingsarbeidet.

Deltagerne skal lære mer om campus, campusprogrammet og OsloMet.

Målet er å løfte blikket og se campus som helhet, samt sette oss inn i hverandres opplevelser av campus.

PROGRAM FOR DAGEN – 01.03.2024:

- 12:15-12:30 Velkomst og Menti-undersøkelse
- 12:30-12:50 Introduksjon til workshop
- 12:50-13:35 Sesjon 1 – Opplevelsen av Campus – Samtalepartnere
- Pause
- 13:50-14:35 Presentasjon av kartlegging
- 14:35-15:05 Sesjon 2 – Gruppediskusjoner om kartleggingen
- 15:05-15:15 Oppsummering/avslutning

Foto workshop 1

MENTIUNDERSØKELSE

Samlingen ble innledet med spørsmål som deltagerne skulle svare på via en "Menti" undersøkelse. Ordskyen viser innspillene som ble lagt inn i Menti av deltagerne i workshop'en:

BESKRIV OSLOMET CAMPUS MED ETT ORD:

HVA ER DU MEST FORNØYD MED PÅ CAMPUS?

Ordskyen er fremstilt basert på en sammenstilling av alle innkomne innspill på Menti

HVA ER DU MINST FORNØYD MED PÅ CAMPUS?

Ordskyen er fremstilt basert på en sammenstilling av alle innkomne innspill på Menti

HVA HADDE DU GJORT MED 500 MILLIONER TIL FRI BENYTTELSE PÅ CAMPUS?

Ordskyen er fremstilt basert på en sammenstilling av alle innkomne innspill på Menti

2.1.1 OPPGAVE 1 – Opplevelsen av dagens campus

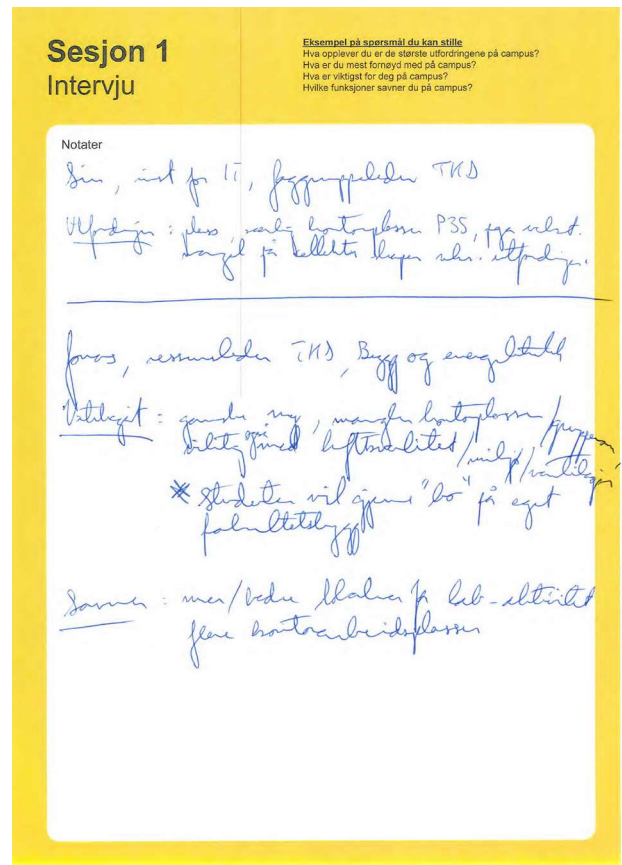
Deltakerne ble bedt om å finne en representant som satt i en annen posisjon på OsloMet, for deretter å intervju hverandre om deres opplevelse av campus. Hver deltaker hadde en 1:1 samtale med to andre deltakere.

Forslag til spørsmål til 1:1 samtalen:

- Hva opplever du er de største utfordringene på campus?
- Hva er du mest fornøyd med på campus?
- Hva er viktigst for deg på campus?
- Hvilke funksjoner savner du på campus?

Det var stor variasjon i de tema som kom opp i 1:1 samtalene:

- Campus oppleves uoversiktlig, og det er behov for bedre oversikt over rom og funksjoner.
- Det er dårlig luftkvalitet flere steder på campus.
- Det er mye ubrukt og utilgjengelig areal på campus. Det er ønskelig med mer fleksible arealer, og mer sambruk.
- Det er behov for flere både store og små undervisningsrom, samt flere og bedre simuleringslokaler for ferdighetstrening.
- Det er behov for mer liv og aktivitet i 1.etasjene.
- Det er behov for mer tilgjengelig areal, bedre bookingsystem for grupperom, samt flere leseplasser, for studentene.

Arbeidsplasser

Flere ansatte uttrykte bekymring for åpent landskap og for mye hjemmekontor. Det er ønskelig med bedre kontorløsninger med flere sosiale soner. Noen beskrev at de opplever kontorarealene som spredt, lukkede, og lite tilrettelagt for samhandling og uformelle møter.

Møteplasser

De ansatte ønsket seg flere møteplasser, og mer tilrettelagt samhandling mellom ansatte i samme seksjon. Det ble også nevnt at man ønsket seg møteplasser for mer samhandling på tvers av seksjoner, institutt og fakultet. I tillegg var det ønskelig med flere møteplasser mellom ansatte og studenter, og økt samhandling med forskerne.

Forskning

Det var et ønske om å synliggjøre forskningen på OsloMet internt og eksternt, og knytte forskermiljøene tettere opp mot fagmiljøene og studentene.

Studentliv

Studentene etterlyste lengre åpningstider for spisestedene, bedre tilrettelegging for et aktivt studentmiljø, mer støtte til arrangementer, og bedre lokaler for studentforeninger. Studentene meldte om at undervisningen er spredt på campus, og mange manglet en følelse av tilhørighet på campus. Det ble påpekt at medbestemmelse er viktig ved campusutvikling, og at studentene i økt grad bør inkluderes i utformingen av campus.

Oppgave 1 ble avsluttet med en felles diskusjon, med følgende spørsmål:

- Hva overrasket deg mest?
- Hva var det mest interessante du hørte?
- Var det motstridende eller sammenfallende utfordringer? Er det ulikt hva en student og en ansatt er opptatt av?

"Studentene ønsker sosiale leseplasser, soner for arbeid, fremfor faste leseplasser. Det er viktig at man kan slå seg ned uten å måtte booke grupperom. Det kan være vanskelig å finne et sted å lese på campus, og finne ledige rom for gruppearbeid."

"Vi har åpne dører til cellekontorene, og gode pauserom hvor vi møtes."

"Arbeidsplassene fungerer godt slik de er i dag."

"Campus burde brukes større deler av døgnet, i dag står det tomt om kvelden."

"Det er viktig for studentene å føle seg hjemme og velkommen på campus, da trenger vi mer arealer til å studere og bli kjent."

"Diskusjonen handler ofte om hvordan kontorplassene for de ansatte skal se ut, men det er kanskje egentlig tilhørighet for studentene som mangler og det vi egentlig burde snakke om?"

"Ønsket om fortsatt cellekontorer for ansatte kommer i konflikt med studentenes behov for leseplasser og hjemmebaser. Studentene har ikke en fast plass å være."

"Den fysiske avstanden mellom de som sitter i Oslo, og de som sitter på Kjeller er uheldig. Noen institutter er delt mellom de to campusene."

2.1.2 OPPGAVE 2 – Gruppediskusjoner

Etter presentasjon av de to kartleggingsrapportene, ble deltakerne delt inn i grupper på 5-6 deltakere. Her fikk de med seg noen hjelpespørsmål, og gruppene noterte ned hovedpunktene. Nedenfor følger en oppsummering av notater og diskusjon i etterkant.

Den generelle tilbakemeldingen var at kartleggingsrapportene ikke hadde avdekket noen store overraskelser, men at funnene bekreftet en del antagelser og opplevelser.

“Interessant at P32 og P35 er såpass studenttungt. Kanskje er det behov for mer studentaktivitet i øvre del av campus? Selv om kartleggingen viser at P32 og P35 har mange studentarbeidsplasser, oppleves disse arealene som veldig fulle.”

“Skulle ønske at kartleggingen også sa noe om inneklima og luftkvaliteten i de ulike byggene. Flere steder er det også et problem med lydsmitte mellom rom, og en del vegger holder ikke lydkravene de burde.”

“Skulle gjerne sett at kartleggingen også viste hvor mange studenter og ansatte som er til stede hvor og når på campus. Dette gjelder også belegg på kontorarbeidsplassene for de ansatte.”

“Det hadde vært nyttig å se en sammenstilling av fasiliteter for studenter og ansatte i de ulike fakultetene.”

Det kom frem at spesialrommene brukes til mer enn ren undervisning. Det foregår mye forskning på disse rommene, og en del studentarbeid er avhengig av spesialrom for å utføres. Studentene bruker i noen tilfeller spesialrom både som faglige og sosiale arenaer. Det er med andre ord stor egenverdi i spesialrommene.

Noen studenter reagerte på at man teller sitteplasser i kantine som uformelle studentarbeidsplasser. Flere mente at dette ikke kunne regnes som fullverdige studentarbeidsplasser, da det er høyt aktivitets- og lydnivå, og mye forstyrrelser i kantine.

Noen ønsket at kartleggingsrapporten inneholdt mer informasjon, som f.eks. hvilke rom som er:

- universelt tilpasset
- tilrettelagt for tegnspråk i undervisning
- tilrettelagt for ulike typer ferdighetstrening

I tillegg var det et ønske om oversikt over varigheten på leiekontraktene til de ulike byggene.

Det kom frem av diskusjonen at mange av studentene opplever at de mangler en tydelig hjemmebase.

Det ble stilt spørsmål om det er tilstrekkelig med spesialrom i dag, mens andre påpekte at det var viktig å åpne for økt sambruk av spesialrom og avvikle de som ikke lenger er i bruk.

Det ble uttrykt ønske om at forbindelsen mellom øvre og nedre campus skal bli bedre, og at utearealene kan benyttes bedre.

2.1.3 OPPSUMMERING – workshop #1

Hva tar vi med oss videre i arbeidet med ny Campusutviklingsplan?

- Mer oversiktlig
- Bedre utnyttelse av arealene
- Mer fleksible rom og arealer
- Bedre innelima og luftkvalitet
- Bedre lyddemping
- Flere møteplasser for ansatte og studenter
- Flere lesesaler og sosiale soner for studenter
- Flere undervisningsrom
- Oppgraderte ferdighetstreneringsrom, for eksempel simuleringslokaler
- Bedre og mer differensierte arbeidsplassløsninger

Sesjon 2
Gruppediskusjon

Hva lærte du om campus som du ikke visste?

- At P35 har flere studieplasser, men samtidig lite plass (sier om det er en områdene med møteplass)
- Forholdsmessig veldig mange studieplasser i nedre del.

Hva føler du mangler i kartleggingen? Hva lurer du på som du ikke fikk svar på?

- Flere steder er det uv, som m/h/rettelegging for tegnpråk, det kommer ikke frem i oversikten
- Samme oversikt over rom-betegn på kjeller

Hva var mest overraskende?

- Importert over kartleggingen,
- Overraskende få studieplasser i P52
- Overraskende få arb. plasser i P35 og P32

Diskuterte dere noe annet?

- Prioritering av spesialrom er viktig at gjør med åpen kart og god informasjon.
- Behovet for fleksibilitet i byggene.
- Bør kartlegges for universell tilgjengelighet

Fikk du antakelser bekreftet?

- Bekrefter at det er veldig fullt i P35
- P32 har lite studentarealer

2.2 WORKSHOP #2 – AREALKATEGORIER

MÅL FOR SAMLINGEN:

I denne workshopen var målet å bli bedre kjent med arealene og arealbruken på OsloMet.

Overordnet kan universitetets arealer deles inn i: Felles undervisningsrom, spesialrom, arbeidsplassarealer, studentarealer, fellesfunksjoner og teknisk-/ konstruksjons/ kommunikasjonsareal.

Et sentralt spørsmål for denne workshopen var: Hva inngår egentlig i de forskjellige arealkategoriene, og hva er riktig fordeling av disse?

Det viktigste med denne workshopen var å forstå bedre hvilke arealkategorier som bør prioriteres, og hvilke som med fordel kan tåle reduksjon og mer effektiv utnyttelse.

PROGRAM FOR DAGEN:

Fredag 22.03.2024, P35, Rom PI455 ALC:

12.15-12.25 Oppsummering og funn fra WS#1

12.25-12.35 Virksomhetsbeskrivelsen og utkast til delstrategier

12.35-13.20 Presentasjon av arealkategoriene våre

13.20-13.30 Intro til gruppeoppgave

Pause

13.45 -13.45 Gruppeoppgave

14.25 -15.10 Felles oppsummering / diskusjon

15.10 – 15.15 Informasjon om WS #3 og vel hjem

2.2.1 GRUPPEOPPGAVE – “Campusspill”

Etter at deltakerne hadde fått presentert relevant informasjon om virksomhetsbeskrivelsen, OsloMets delstrategier, samt dagens arealfordeling på campus, ble de delt inn i grupper.

Dagens arealfordeling på campus ble fremstilt som et «campusspill» med 192 kvadrater hvor hvert kvadrat tilsvarte 500 m2 funksjonsareal. Gruppene fikk deretter utdelt lapper med forslag til ulike funksjoner. Disse kunne de bruke til å omprioritere/omdisponere areal på dagens campus ved å legge de over eksisterende arealer, og på den måten angi hvilke typer areal de mente burde få en høyere prioritet i fremtiden.

OPPSUMMERING AV GRUPPEARBEIDET OM «CAMPUSSPILLET»:

Arbeidsplassareal

- Alle gruppene så potensialet for å effektivisere arbeidsplassarealene.
- Halvparten av gruppene (3 av 6) påpekte at det er behov for flere sosiale soner og møterom i arbeidsplassarealene

Studentarealer

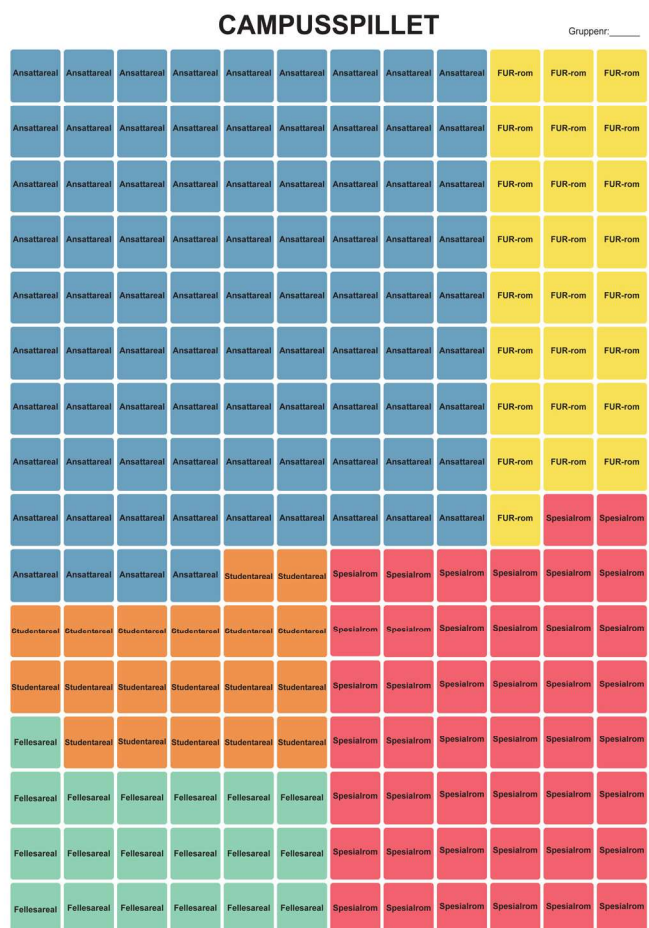
- Alle gruppene ønsket å øke den samlede andelen av studentareal
- Studentarealer som det er behov for å endre og/eller utvide er:
 - o Lesesaler (5 av 6 grupper)
 - o Sosiale soner (5 av 6 grupper)
 - o Varierte studentarbeidsplasser (4 av 6 grupper)
 - o Grupperom (4 av 6 grupper)
 - o Tekjækken for studenter (1 av 6 grupper)

FUR-rom /felles undervisningsrom

- Samtlige grupper ønsket å øke andelen areal for felles undervisningsrom
- FUR-rom det er behov for å endre og/eller utvide:
 - o Klasserom (5 av 6 grupper)
 - o Auditorium (2 av 6 grupper)
 - o ALC-rom (2 av 6 grupper)
 - o Seminarrom (1 av 6 grupper)

Spesialrom

- Halvparten av gruppene (3 av 6) hadde valgt å redusere andelen areal som er avsatt for spesialrom.
- Disse gruppene hadde omdisponert areal fra spesialrom til felles undervisningsrom. En av gruppene hadde spesifisert at deler av spesialromarealet burde være forbeholdt ferdighetstrening, og en annen gruppe hadde valgt å øke omfanget av spesialromareal, for å tilrettelegge for mer ferdighetstrening og simulering.

Illustrasjon av dagens arealfordeling på arealkategoriene

"Endrede arbeidsformer/behov; Mer samhandling skaper behov for mer møterom og sosiale soner"

"Det er behov for flere ALC-rom, auditorium og vanlige klasserom"

"Ansattarealene må fordeles bedre. Noen miljøer sitter veldig trangt, mens noen har bedre plass"

"Spesialrom som i praksis fungerer som undervisningsrom burde bli kategorisert som FUR-rom"

"Vi trenger sosiale områder for ansatte, dette vil også gagne studentene"

"Det er nødvendig med flere spesialrom for ferdighetstrening, noen fagfelt har mistet sine"

"Reduksjon av ansattareal må ikke gå på bekostning av enekontor"

"Hadde vært kult om hvert studieprogram hadde egen linjeforening."

"Sosial sone og lesesal bør være i nærheten av hverandre"

Under: Gruppe 1-6 sine omdisponering av dagens areal

CAMPUSSPILLET Gruppe 1

CAMPUSSPILLET Gruppe 2

CAMPUSSPILLET Gruppe 3

CAMPUSSPILLET Gruppe 4

CAMPUSSPILLET Gruppe 5

CAMPUSSPILLET Gruppe 6

2.2.2 OPPSUMMERING – Workshop #2

HVA TAR VI MED OSS VIDERE I ARBEIDET MED NY CAMPUSUTVIKLINGSPLAN?

Optimalisering av arbeidsplassarealer, og flere sosiale soner og møteplasser

Alle gruppene så potensialet for å effektivisere arbeidsplassarealene, og ingen foreslo å øke dette. Dette tolker Campusprogrammet slik at det er en forståelse for og bevissthet om at arbeidsplassarealene på sikt må omdisponeres og omstruktureres. Mange av de ansatte mente at arbeidsplassarealene var skjevfordelt mellom de ulike fagmiljøene, og at noen sitter trangt, mens andre har god plass. Flere beskrev et fortsatt behov for enekontor/cellekontor. Mange av gruppene omdisponerte ansattareal innenfor samme arealkategori, til sosiale soner og møterom for ansatte. Uavhengig av omfang og type omdisponering, var det enighet i flere av gruppene at arbeidsplassarealene har behov for nye funksjoner, samt bedre og flere sosiale soner og møterom.

Mer studentarealer

Det var bred enighet i gruppene om at arealene på campus som er avsatt til studentene må økes, sammenlignet med dagens situasjon. Det ble gjennom «Campusspillet» prioritert mer areal til lesesaler, sosiale soner, varierte studentarbeidsplasser og grupperom. En av gruppene nevnte også behov for flere tekjølken for studentene.

Flere felles undervisningsrom

Samtlige grupper prioriterte å øke arealene til felles undervisningsrom. Det ble identifisert behov for å øke arealet til mange typer undervisningsrom; Klasserom, auditorium, ALC-rom og seminarrom. Flere av gruppene ønsket å omdisponere arealer som i dag er avsatt til spesialrom til nye felles undervisningsrom. Det var mange som mente at en del av spesialrommene har potensiale for mer sambruk og mer fleksibel bruk.

Undersøke potensialet for mer sambruk av spesialrom

Halvparten av gruppene hadde valgt å omdisponere areal som i dag er avsatt til spesialrom, til andre arealkategorier. Variasjonene i tilbakemeldingene indikerer at det er behov for å se nærmere på både fordeling, type og dimensjonering av spesialrom. Det virket å være en oppfatning at antall spesialrom kan reduseres og omdisponeres til bl.a. felles undervisningsrom. I det videre arbeidet med ny campusutviklingsplan blir det viktig å undersøke hvorvidt det er mulig å endre noen flere spesialrom til felles undervisningsrom, tilrettelegge for ytterligere sambruk, samt undersøke hvilke nye typer spesialrom det er behov for i fremtiden.

Fellesareal

Ingen av gruppene hadde gjort store endringer når det gjaldt arealer avsatt til fellesfunksjoner, og det virker som om disse arealene er tilstrekkelige. Det ble imidlertid spilt inn ønske om nye fellesfunksjoner på campus som innovasjonssenter og flere arrangementslokaler. Dette må undersøkes nærmere i det videre arbeidet med ny campusutviklingsplan.

2.3 WORKSHOP #3 – SÆRBRUK, FLERBRUK OG SAMBRUK

MÅL FOR SAMLINGEN:

Å få kunnskap om:

- 1) Hvordan særbruk, sambruk og flerbruk kan bidra til bedre arealutnyttelse og høyere trivsel for studenter og ansatte
- 2) Hva som kreves av byggene og organisasjonen for at det skal gi ønskede effekter

PROGRAM:

Fredag 19.04.2024, P35, PI455 ALC

12:15 – 13:00 Gruppeoppvarming

13:00 – 13:30 Presentasjon v/ Campusprogrammet – Dagens situasjon

13:30 – 13:45 PAUSE

13:45 – 14:25 Gruppesesjon – Konsekvenser av særbruk og sambruk

14:25 – 15:00 Gruppesesjon – Forutsetninger for deling

15:00 – 15:15 Felles diskusjon / avslutning

2.3.1 GRUPPEOPPGAVE – OPPVARMING

Deltakerne fikk i oppgave å danne grupper på 3-4 personer, for deretter å diskutere sambruk, særbruk og flerbruk på campus. De fikk følgende spørsmål;

Sambruk

- Eksempler hvor sambruk fungerer godt i dag?
- Hva kan sambrukes mer?

Særbruk

- Hvilke sambruksarealer bør i større grad særbrukes?
- Flerbruk

Eksempler hvor flerbruk fungerer godt i dag

- Hvilke arealer kan brukes av flere / til flere aktiviteter?

Gruppene ble bedt om å skrive inn svarene i Menti.

Eksempler hvor SAMBRUK fungerer godt i dag?

Hva kan sambrukes mer?

Flere av gruppene meldte inn at det er potensial for mer sambruk av spesialrom. Kontorer, og spesielt gjestearbeidsplasser og masterleseplasser som står tomme i perioder er gode eksempler på funksjoner som kan sambrukes mer. Større møterom ble også trukket frem som potensiale for mer sambruk. Studenthallen har potensiale ved bedre møblering, og med dette brukes mer, når det ikke er arrangementer der. Ved bedre bookingsystem for grupperom, er det mulighet for bedre utnyttelse av disse.

Hvilke sambruksarealer bør i større grad særbrukes?

Flere av gruppene svarte at ingen arealer bør ha større grad av særbruk enn det som er praksis i dag. En gruppe nevnte at økt særbruk av studentarealer har en positiv effekt, ved å bidra til at studenter som tar samme studieretning blir bedre kjent ved at de oppholder seg i arealer som kun fagmiljøet deres disponerer.

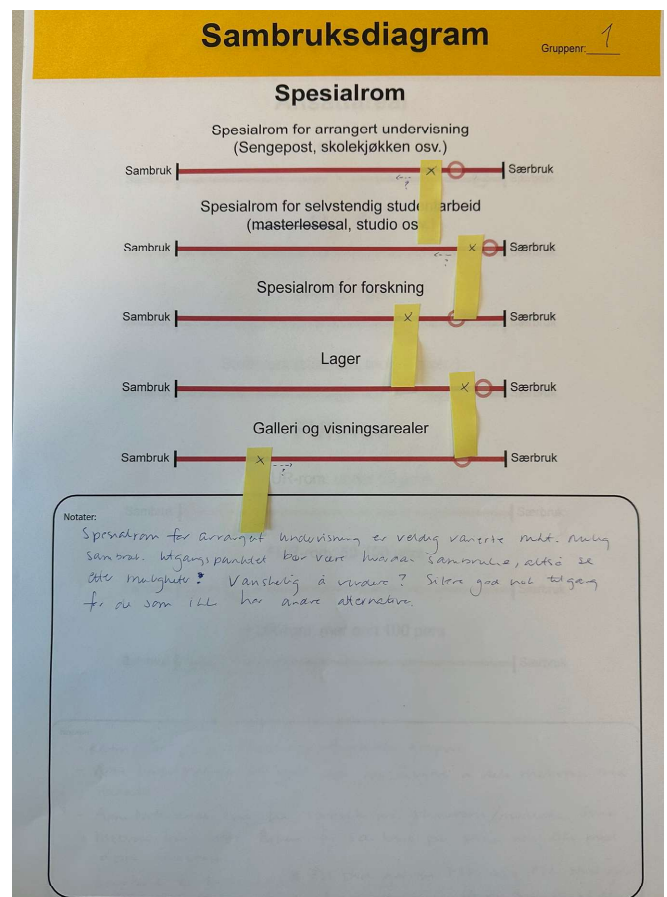
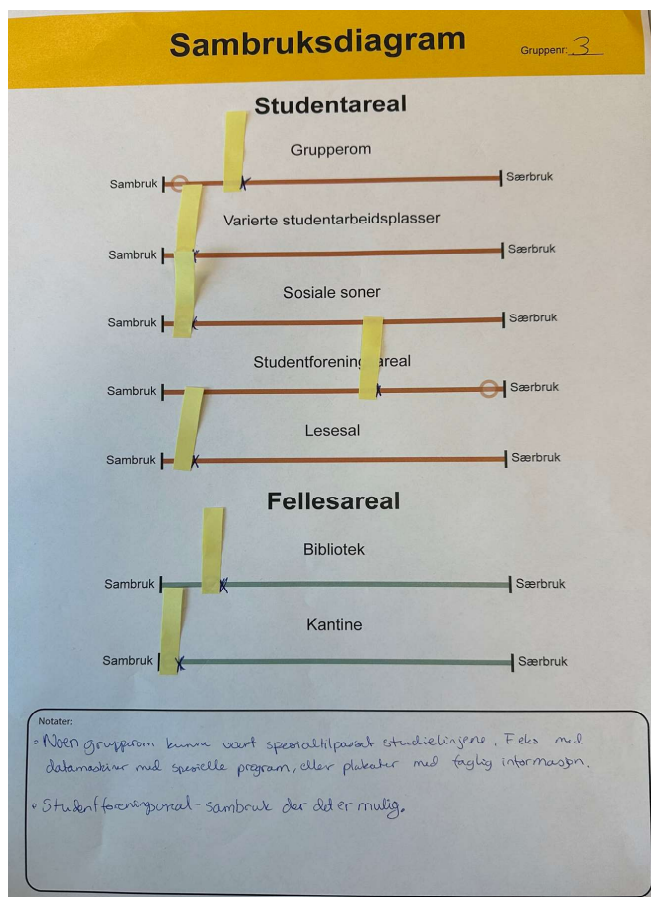
Det ble også nevnt at spesialrom, som verksteder og laboratorier, bør fortsette å være særbruksareal, for å sikre gjennomføring av nødvendig undervisning og forskningsinfrastruktur.

Eksempler hvor FLERBRUK fungerer godt i dag?

1 etg p48 og p46
sosiale soner
p42-q8001 møte og lunsj
bibliotek p48 fellesareal i p32
kantinene untatt i 52
kantiner kjellergatene
studenthallen i p52
kaffebaren i p46

Hvilke arealer kan brukes av flere / til flere aktiviteter?

Det ble påpekt at ledige felles undervisningsrom kunne brukes mer utover vanlig kjernetid, slik at studenter kan booke disse for gruppearbeid. Undervisningsrom, spesialrom, grupperom og møterom kan benyttes til flere aktiviteter. Det ble også nevnt at gangarealer og sosiale soner kan brukes av flere, og inneholde flere funksjoner. Kantine i P52 foreslås åpnet, ved at serveringsdelen blir sperret av, slik at sittegruppene kan benyttes etter kantinenes åpningstid. Det ble også foreslått at kantinene kan bookes og benyttes for studentkroer og lignende på kveldstid. En gruppe foreslo å utnytte førsteetasjene bedre, samt skape hub'er som fører til økt tilhørighet til de enkelte byggene.

2.3.2 GRUPPEOPPGAVE -SAMBRUK OG SÆRBRUK

Etter pausen ble deltakerne delt inn i nye grupper, som sammen skulle diskutere grad av sambruk og særbruk innenfor de enkelte arealkategoriene. Bakgrunnen for oppgaven er at det i workshopseriene har blitt avdekket at sambruk er innført som prinsipp for alle felles undervisningsrom, stort sett alt av studentareal og fellesareal.

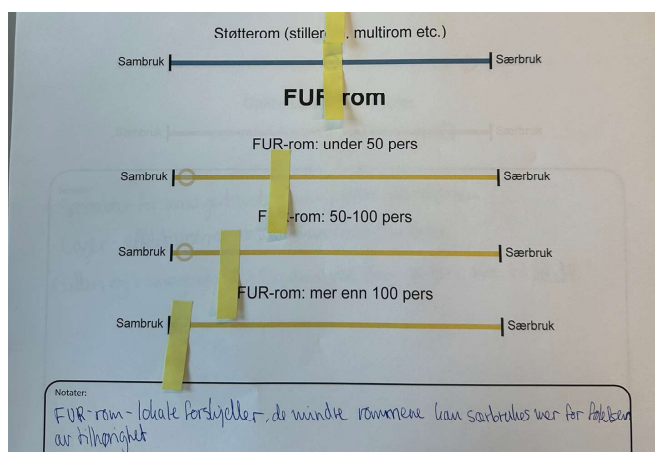
I workshopserien *Plan for campusliv*, ble det avdekket at det er behov for hjemmebaser for studentene, for å sikre trivsel og tilhørighet med medstudenter og fagmiljø. Spesielt bidrar sambruken av felles undervisningsrom til at studentene opplever at undervisningen har ujevn kvalitet med stadig skiftning av undervisningsrom. Dette bidrar til å skape uoversiktlig og lav grad av tilhørighet på campus. Studentene ved OsloMet har større forutsetninger for å bli kjent med medstudenter, og igjen sannsynlighet for å fullføre studiene, dersom de har dedikerte arealer og soner på campus som er med på å skape trivsel.

Oppgaven gikk ut på at gruppene fikk et diagram hvor det var angitt dagens status når det gjaldt sambruk og særbruk for de enkelte arealkategoriene. Målet med oppgaven var å få tilbakemelding på hva deltakerne så som særbruksbehov og sambrukspotensiale, og om dette var likt eller ulikt sammenlignet med dagens situasjon. Oppgaven ble delt ut i papirformat, og resultatene ble samlet inn i etterkant. I tillegg ble det gjort en gjennomgang i plenum.

Campusprogrammet har i etterkant sett at oppgaveformuleringen ikke var helt ideell for å få til en god diskusjon. Flere av gruppene hadde få konkrete innspill til mulig endret sambruk og særbruk sammenlignet med dagens situasjon, og noen av tilbakemeldingene på skjemaene var av mer generell karakter.

Selv om Campusprogrammet er noe usikker på om oppgaven opplevdes relevant for deltagerne, er det nyttig informasjon som kan hentes ut fra sesjonen:

- Generelt sett var deltakerne positive til mer sambruk av arealkategoriene.
- Åpningstider for blant annet kantiner er viktig og kan gi mulighet for økt bruk og aktivitet på kveldstid.
- For arbeidsplassarealene er det potensiale for noe mer sambruk enn i dag. Flere nevnte f.eks. at møterom kan sambrukes mer. Samtidig nevnte en gruppe at mer åpne eller aktivitetsbaserte arbeidsplasser vil kreve flere stillerom og møterom.
- Det var litt ulike meninger når det gjelder studentarealer. Studentforeningsarealer ble trukket frem som typisk særbruksareal, mens andre mente de også burde sambrukes mer. For lesesaler bør det vurderes noe mer særbruk, for eksempel for masterleseplasser. Samtidig ble det nevnt at det er viktig at man unngår tomme saler. Det ble nevnt at det er viktig å skape flere hjemmebaser, med større grad av særbruk for de enkelte studieretningene. Lesesaler, varierte studentarbeidsplasser og sosiale soner bør derfor utredes nærmere med hensyn til sambruk og særbruk.

2.3.3 GRUPPEOPPGAVE- FORUTSETNINGER FOR DELING

I denne oppgaven ble gruppene bedt om å drøfte følgende:

Hva må til for at sambruk og flerbruk skal fungere godt? Hvilke muligheter og utfordringer har vi som følge av utstrakt sambruk? Har dere gode eller dårlige erfaringer? Strukturelt, rutiner, fysisk, økonomisk og sosialt.

I samtalen som fulgte kom det frem mange elementer som må være på plass for at sambruk og flerbruk skal fungere godt:

- Tilrettelegging; Arealene bør være designet for sambruk, og ha gode støttetjenester (auditorium-hjelp, vedlikehold, IT-support)
- Prioritering, adgangsbegrensning + felles retningslinjer for bruk; Noen rom/arealer bør ha prioritet for brukere med få andre alternativ. Det bør være klare retningslinjer for dette, og tydelig ansvarsfordeling, samt felles forståelse av bruken av arealene.
- Rutiner for bruk; Noen rom (spesielt enkelte spesialrom) har krav om SOP (Standard Operational Procedure), ROS (Risiko og sårbarhetsanalyse) og HMS (Helse, miljø og sikkerhet) -rutiner. Skriftlige rutiner kan klargjøre forutsetninger for bruk av arealer og utstyr.
- Finansieringsløsninger/-modeller for sambruk må være rasjonell, slik at dette ikke blir en begrensning for felles bruk av arealer.

2.3.4 OPPSUMMERING WORKSHOP #3

Hva tar vi med oss videre i arbeidet med Campusutviklingsplan?

- Legge opp til mer sambruk og flerbruk for de funksjoner der dette kan fungere bra
- Mer særbruk for studentarealer vil være nødvendig for å sikre bedre tilhørighet for de enkelte fagmiljøene på campus
- Sambruk og flerbruk vil kreve økt tilrettelegging; Felles rutiner og retningslinjer for finansiering, disposisjonsrett, ansvarsfordeling m.m. Disse må være forankret og innarbeidet i virksomheten
- Dagens prinsipper for bruk av felles undervisningsrom fungerer dårlig. Det må søkes en ny løsning som bedre ivaretar hensynet til studentenes tilhørighet på campus, og gir forutsigbarhet for gjennomføring av undervisning
- Det er stort potensial for å utnytte campus' arealer og fasiliteter bedre ved hjelp av ulike organisatoriske tiltak – som lengre åpningstider og utvidet kjernetid for undervisning

2.4 WORKSHOP #4 – KLYNGER

MÅL FOR SAMLINGEN:

En campus består av mange mer eller mindre synlige klynger, enten det er ansattarealer, servicefunksjoner, spesialrom eller annet. Målet for samlingen var å diskutere: Hvilke funksjoner er det hensiktsmessig å plassere med fysisk nærhet til hverandre? Hvordan kan disse klyngene bidra til en bedre campus for studenter og ansatte?

Siste del av samlingen ble benyttet for å snakke om veien videre for campusutviklingsplanen, og be om innspill på prosessen, og få tilbakemelding på om det er noe som er spesielt viktig å ta med videre i arbeidet. Det ble etterspurt innspill til fremdriften og utarbeidelsen av det overordnede rom- og funksjonsprogrammet.

PROGRAM:

Torsdag 24.05.2024, P42, Q1050

12:15 – 12:25 Introduksjon

12:25 – 12:45 Presentasjon – Klynger

12:45 – 13:25 Gruppeoppgave

13:25 – 13:40 Felles diskusjon

PAUSE

13:55 – 14:20 Veien videre – Rom- og funksjonsprogram

14:20 – 14:40 Gruppeoppgave

14:40 – 15:00 Tilbakemeldinger

Foto workshop 4

2.4.1 GRUPPEOPPGAVE – KLYNGER

Det ble lagt frem eksempler på ulike typer klynger på dagens campus, samt utdypet hvordan samling av funksjoner eller fagmiljøer kan gi gevinster ved å være samlet, fremfor å være spredt.

Med dette som utgangspunkt fikk gruppene følgende spørsmål:

- Hvilke klynger har vi på våre campus og hvordan fungerer de?
- Hvordan kan disse klyngene utvikles eller rendyrkes for å gi økt merverdi?
- Hvilke funksjoner bør samles for å opprette eventuelt nye klynger?

Gruppene ble fordelt på fem ulike bord / stasjoner, med tilfeldig sammensetning. Hver gruppe hadde én representant fra Campusprogrammet, som hadde rollen som gruppeleder og referent. Oppsummeringen nedenfor er en sammenfatning av referatene, samt plenumsdiskusjonen i etterkant.

Hvilke klynger har vi på campus, og hvordan fungerer de?

Flere av gruppene var usikre på hvor mange klare klynger det er på campus, utover fakultetene / fagmiljøene. Følgende klynger ble trukket frem:

- Institutt for arkiv, bibliotek og informasjonsfag i P48 oppleves som en faglig god klynge, lokalisert med Universitetsbiblioteket og Institutt for journalistikk og mediefag. Studentene ved instituttet har blant annet praksis på Universitetsbiblioteket. Klyngen oppfattes som logisk, velfungerende og god. Samlokaliseringen bidrar til bedre kommunikasjon, og felles bruk av undervisnings-, gruppe- og spesialrom.
- P35 nevnes som en tydelig teknologifag-klynge. P35 oppleves som en klynge som har alt man trenger: Kantine, undervisningsrom, og arbeidsplasser. Funksjonene i bygget fungerer godt som klynge, men det er utfordringer knyttet til blant annet dårlig ventilasjon og kapasiteten i bygget. På visse tidspunkt på dagen må det settes av god tid til å bevege seg mellom etasjene i bygget på grunn av overfylte trapper og heiser.

Media og kommunikasjon

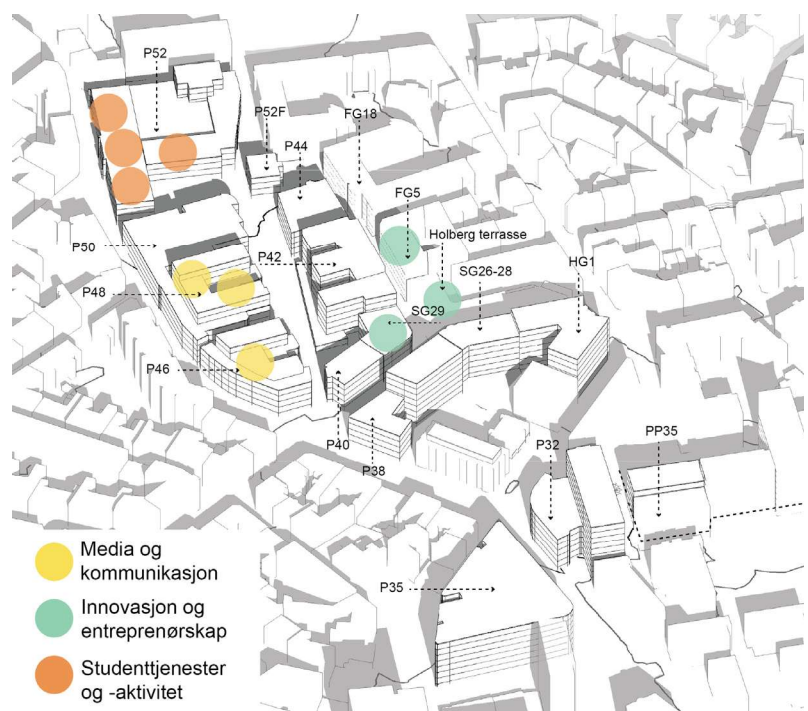
- P48:
 - Institutt for journalistikk og mediefag
 - Medieseksjonen
- P46
 - Avd. for samfunnskontakt og kommunikasjon

Innovasjon og entreprenørskap

- FG 5:
 - Master i entreprenørskap
- SG 29:
 - Gründergarasjen
- Holberg terrasse:
 - SimulaMet

Studenttjenester og -aktivitet

- Studenthuset - P52:
 - Studenttorget
 - Studentstøttetjenester
 - Studenthallen
 - Samfunnet Bislett
 - Studentforeninger
 - Studentparlamentet

Figur 1.1 Mulige tematiske klynger som ble vist frem i workshop #4

- I SG26 sitter Institutt for sosialfag, samlokalisert med SVA – Senter for arbeidslivsforskning, og kan betegnes som en faglig klynge. Instituttet holdt tidligere til i P35, og opplever flyttingen som mindre heldig – da de i denne prosessen mistet tilgang og nærhet til undervisningsrom og spesialrom. Samlokaliseringen med SVA har medført at de ansatte ved instituttet har større avstand til sine studenter, da undervisning foregår i andre bygg på campus. Det oppfattes som uheldig, og at det muligens kan ha påvirket studenttrivsel og gjennomføringsgrad. Klyngen hadde vært betydelig styrket og gitt mer mening dersom de mest sentrale undervisnings- og spesialrommene til studiet også var plassert i samme bygg.
- Fellesadministrasjonen er samlokalisert i P46, i hjertet av Campus Pilestredet. Det ble stilt spørsmål om hvorfor fellesadministrasjonen ble plassert i et så sentralt bygg på campus, som muligens kunne fungert bedre som et studentaktivt bygg. En av gruppene mente at det er riktig at fellesadministrasjonen er samlet, men ikke nødvendig i dette bygget. Fakultetsadministrasjon bør fortsatt være tett på fakultetene, og lett tilgjengelig. En annen gruppe diskuterte muligheten for at de administrative tjenestene kunne integreres mer i fagmiljøene, eller lokalisere de administrative tjenestene i ytterkanten av campus.
- Studenthuset P52, inneholder mange studentfunksjoner, som er forsøkt samlet i en klynge. Dette er en relevant samling av funksjoner, men grunnet spredt plassering i bygget, samt lav studentaktivitet på øvre campus, tjener ikke Studenthuset den sosiale hensikten som den var tiltenkt.
- Det er besluttet etablering av to digitale hub'er-er, en på øvre og en på nedre campus, hvor flere digitale funksjoner knyttet til digital undervisning, læring og forskning planlegges samlet. Dette vil kunne betegnes som klynger.
- Flere studenter mener P32 fungerer som en mellomstor læringsklynge i dag, med kantine, undervisningsrom, varierte studentarbeidsplasser, og gode grupperom.

Hvordan kan disse klyngene utvikles eller rendyrkes for å gi økt merverdi?

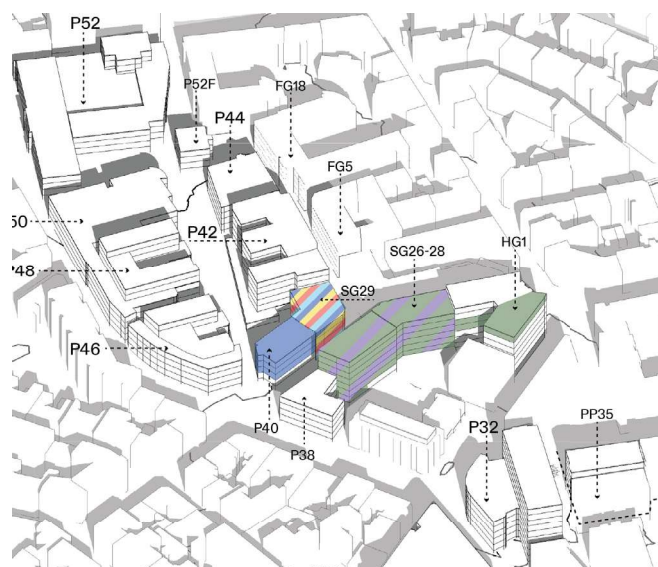
- En gruppe med representanter fra Institutt for arkiv, bibliotek og informasjonsfag, opplevde at det er stor avstand til det relaterte fagmiljøet under felles administrasjonen (FA), det vil si samfunnskontakt og kommunikasjon (SK). En mulig samlokalisering med SK kunne gitt gode synergier, og en ytterligere styrket klynge i P48. En annen gruppe mente imidlertid at det ikke ville være særlig hensiktsmessig.
- Teknologiklyngen i P35 kunne gjerne blitt styrket ytterligere ved at de fikk en mer rendyrket etasje for seg selv.
- Studenthuset i P52 inneholder et stort utvalg av studenttilbud. Selv om dette er en type tjenesteklynge i dag, er det generelt lite kunnskap blant studentene om disse tilbudene – og at de ligger samlet. Det kan ha noe å gjøre med beliggenheten, og det faktum at de store studentmassene befinner seg på nedre del av campus. En av gruppene nevnte at studentfunksjonene ideelt sett burde flyttes til P46, en annen gruppe mente det burde etableres flere undervisningsrom i øvre del av campus, i nærheten av P52, for å styrke den allerede etablerte klyngen.

Hvilke funksjoner bør samles for å opprette eventuelt nye klynger?

- P32 og P35 oppleves som én stor klynge, på nedre campus. Deltagerne syntes ikke det er et problem å gå mellom de to byggene. Det ble drøftet om man kunne planlagt øvre og nedre campus som to store klynger. På øvre campus burde det da etableres en klynge med bokhandel, kantine, bibliotek, studentforeningsaktivitet samt lesesaler- og undervisningsrom.
- Laboratorier, inkludert våtlabber, og andre rom for basalfag er delvis samlet i en klynge i P50. Disse har potensial som en klynge som kan benyttes på tvers av fakultetene, men muligens også av andre aktører utenfor OsloMet.
- Språk- og tolkehub; Språk- og tolkefag burde samles for å gi flere gevinster både faglig og driftsmessig.

- Simuleringsarealene¹ har et økt potensial for sambruk på tvers av fagmiljøer ved OsloMet. En tydelig etablering av en simuleringsklynge ville kunne medvirke til at rom og fasiliteter var bedre tilgjengelig for hele OsloMet, og ikke kun for enkelte fagmiljø. SAM (Fakultet for samfunnsvitenskap) har stor interesse av økt bruk av simuleringsrom, og tror at det også er andre fagmiljøer utover HV (Fakultet for helsevitenskap) som også har dette behovet.
- Estetiske fag og mediefag har mange sammenfallende oppgaver, og kunne med fordel sambrukt utstyr og lokaler mer.
- Teknologifagene på Fakultet for teknologi, kunst og design (TKD), og Fakultet for helsevitenskap (HV) kunne hatt flere fordeler av å samles. Samlingen av ingeniør- og teknologifag i P35 er god, og det finnes gode møteplasser der for disse miljøene. Det kunne vært interessant å samle teknologifagene på HV med TKD, med f.eks. en klynge med teknologisk forskningsinfrastruktur. Andre vurderte det slik at det burde utvikles en helseteknologi- / helseinnovasjonsklynge. Dette kunne kobles opp mot ulike innovasjonsmiljø, som for eksempel på Lillestrøm.
- Ved å samle bibliotek, leseplasser, arrangementslokale og café får man en klynge med tilbud som spiller godt sammen.
- Ideelt sett bør fagmiljøene ved OsloMet være samlet i faglige klynger, som inkluderer både studenter og ansatte. Dette kan imidlertid bli en utfordring med hensyn til tilgjengelig areal, samt det totale antall klynger. Det bør som et minimum prioriteres å samle studenter i samme fagmiljø i klynger, fremfor å samle hele fagmiljøet (studenter og ansatte).
- Det er viktig å finne gode løsninger hvor studenter og fagansatte har naturlige og tilrettelagte møtepunkter. Sikkerhet og personvern må imidlertid fortsatt ivaretas på en forsvarlig måte, dersom man blander ansatte og studenter mer enn i dag.
- Det bør undersøkes muligheten for etablering av faglige klynger for utdanninger med beslektede fagretninger. Vernepleierutdanningen ble her trukket frem som et eksempel. Studentene undervises i farmakologi og legemiddelbehandling (sykepleie og farmasi) (som er faglig organisert under HV), og samfunnsfagene (barnevern og sosialt arbeid) som er faglig organisert på SAM (Fakultet for samfunnsvitenskap). Faglig samarbeid med barnehage- og grunnskolelærerutdanningen er også relevant, da vernepleiere i profesjonsutøvelsen også jobber med barn i barnehager og skolen.
- Ved å samlokalisere ytterligere funksjoner under Makerspace (eks: gründervirksomhet, innovasjon, kjemi, 3D-printing, film og media), kan Makerspace i større grad bli brukt av samtlige fagretninger som innehar innovasjonsretninger.

- Senter for profesjonsforskning (SPS)
- Senter for velferds og arbeidslivsforskning (SVA)
 - Arbeidsforskningsinstituttet (AFI)
 - By- og regionforskningsinstituttet (NIBR)
 - Forbruksforskningsinstituttet (SIFO)
 - Velferdsforskningsinstituttet (NOVA)

¹ Simulering er definert som en undervisningsmetode hvor man etterligner eller gjenskaper en situasjon, en prosess eller et hendelsesforløp i en kunstig virkelighet.

Figur 1.2 Plassering av forskningssentre i dag

Andre betraktninger rundt tema klynger som ble diskutert i gruppene:

Sosiale soner

Det er viktig med sosiale soner rundt og i forbindelse med klyngene, for å bidra til at klyngene fungerer som attraktive steder på campus. Spesialrom i kombinasjon med sosiale soner er avgjørende for å skape et samlende miljø for både studenter og ansatte. For å fasilitere faglige dialoger etter undervisning bør det også etableres naturlige stoppesteder. I dag går studenter og ansatte inn og ut av felles undervisningsrom uten at det er noen naturlige sosiale soner i nærheten. En av gruppene nevner at de ansatte har få arenaer på campus hvor det er naturlig å møtes på tvers av fakultetet eller universitetet, og er i dag avhengig av spesifikke initiativ og arrangementer for å møtes.

Studentenes areal

Studentarealer på campus må i den videre planleggingen få langt høyere prioritet, og et økt fokus på sosial og faglig tilhørighet gjennom etablering av hjemmebaser. I tillegg må det etableres studentaktive klynger, uavhengig av fag, som gjør campus til et attraktivt sted å være – gjennom hele døgnet. Oppgraderingen av første etasje i P35 og universitetsbiblioteket i P48 er gode eksempler på hvordan denne type tiltak har bidratt til at studentene tilbringer med tid på campus. Det kan med fordel etableres flere slike studentaktive klynger på campus.

Øvre del av Campus Pilestredet består samlet sett av mer universitetsareal enn nedre del av campus. Tross dette, er det langt høyere studentaktivitet på nedre del av campus. Det bør derfor legges mer aktivitet til byggene på den øvre delen av campus. Gruppene mente at det må legges flere undervisningsrom til øvre del av campus. For studentene er det viktig med tilhørighet til fagmiljøet, studieretningen og kullet. Store og ofte hyppige forflytninger rundt på campus for undervisning er krevende for både studentene og de ansatte.

Innovasjonssenter

En gruppe nevnte at det er usikkert om tematiske klynger knyttet til innovasjon, som for eksempel et innovasjonssenter, har en hensikt. Det ble her påpekt at innovasjonssenter er en teoretisk ide, som ikke nødvendigvis fungerer i praksis. Innovasjon skjer best i andre og mer uformelle settinger, og med en organisk vekst. En annen gruppe mente derimot at innovasjon og entreprenørskap er en mulig klynge som bør utforskes mer, ved for eksempel å undersøke hvordan intelligent helse kan kobles til dette.

Samarbeid – Forskning, Master og Ph.d-oppgaver

OsloMet bør utnytte potensialet for samarbeid mellom master/Ph.d. og forskningssentrene bedre. Det er i dag for store fysiske avstander, til at dette fungerer godt. En annen gruppe diskuterte at det også er organisatoriske hinder for å gjøre masteroppgaver tverrfaglig mellom fakultet/institutt, på grunn av ulike emneplaner, time- og eksamensplanlegging. Her er det et potensiale for mer samarbeid på tvers.

Andre innspill som kom frem:

- Samlokalisering av studieadministrasjon og de som underviser kan gi store fordeler. Dette bør i større grad vektlegges ved videre planlegging av campus.
- Campus oppleves lukket mot byen, og det bør arbeides målrettet for å åpne campus mot byen.

2.4.2 GRUPPEOPPGAVE – VEIEN VIDERE

Etterworkshopens første del, orienterte Campusprogrammet om det videre arbeidet med ny campusutviklingsplan, samt plan for utarbeidelse av et overordnet rom- og funksjonsprogram. Her ble gruppene bedt om å gi innspill og råd til videre prosess, og dette ble drøftet gruppevis. Campusprogrammets representanter fungerte som gruppeledere og referenter.

Spørsmål #1:

Er det viktige tema vi ikke har drøftet i denne møteserien,- og som har betydning for utforming av campus?

Her nevnte flere av gruppene noe de kalte "Romerike-skyggen". Det ble stilt spørsmål ved hvorfor det ikke har vært snakket mer om faglig innhold for ny campus i Lillestrøm. En av gruppene savnet også at det ble snakket mer om den "faglige linjen" til OsloMet, hvilke fagretninger vi har, og hva som skal satses på i fremtiden. Det ble påpekt at faglig lokalisering henger tett sammen med utformingen av den fysiske campusen, og må derfor sees i sammenheng. Campusprogrammet orienterte om at faglig innhold på Lillestrøm ikke er underlagt Campusprogrammet, men rektor og hans ledelse.

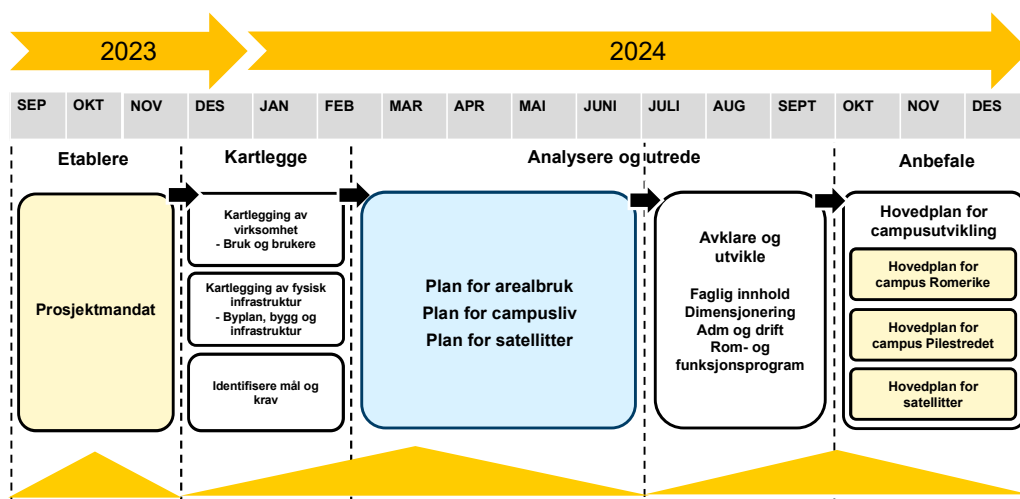
Det ble uttrykt ønske om at workshopene i større grad hadde kommet frem til felles prinsipper og retningslinjer knyttet til arealbruk. Dette gjelder for eksempel retningslinjer for og dimensjonering av ansatte- og studentarbeidsplasser. Det oppleves at det er store ulikheter på OsloMet, avhengig av hvilket fakultet og institutt man tilhører. Det ble understreket at det må etableres slike felles prinsipper for studentarbeidsplasser og ansattes arbeidsplasser. Dette vil kanskje være nøkkelen til en smidig omdisponering av dagens arealer.

Et annet tema mange av gruppene kom inn på var OsloMets synlighet og tilgjengelighet i bybildet. Konkrete tiltak, som å endre navn på Frydenlund trikkestoppe til «OsloMet» ble foreslått. Flere spilte inn behovet for å forbedre utearealene, slik at de ble mer inviterende, funksjonelle og grønne. Pilestredet oppleves som en barriere nederst på campus, hvor trafikken er prioritert gjennom campusområdet. OsloMet bør ha en bedre identitetsmarkør enn et lyskryss. Det er stort potensial for å styrke og forbedre adkomsten til campus både fra nord og sør.

Det ble spilt inn at det bør diskuteres mer hvordan digitalisering av undervisningen, og fremtidens læringsformer vil få konsekvenser for utformingen av undervisningsrommene og campus.

OsloMets stadig voksende studenttall står ikke i forhold til kapasiteten på undervisningsrommene. Det må arbeides videre med logistikken og timeplanleggingen knyttet til undervisningsrommene.

Helseutdanningene på OsloMet er underlagt føringer fra helseforetakene/helsetjenestene knyttet til omfang og kvalitet på praksisdelen av utdannelsen. Flere mer spesialiserte utdanningsløp fører til økte krav, og behov for økt kapasitet til undervisnings- og simuleringsrommene på OsloMet.

Figur 1.3 Prosess for gjennomføring av arbeid med ny campusutviklingsplan

En representant fra verneombudet påpekte at de ansatte har for lite kunnskap og erfaring om alternative arbeidsplassutforminger. Her ble det anbefalt at Campusprogrammet i det videre arbeidet med ny campusutviklingsplan informerer om mulige, og ulike arbeidsplasskonsepter. Formålet må være å gi de ansatte mer kunnskap om nye arbeidsformer, samt de driftsøkonomiske gevinster ved arealeffektivisering. Dette for å skape motivasjon til å gå over til mer arealeffektive arbeidsplasser, og omdisponere arealene til annen faglig aktivitet- som kommer de ansatte og studentene til gode.

Spørsmål #2:

Hvem bør involveres i prosessen med det overordnede rom- og funksjonsprogrammet – og hvordan?

Deltagerne stilte spørsmål til den planlagte fremdriften for det overordnede rom- og funksjonsprogrammet, og hvorvidt det var avsatt tilstrekkelig tid. Det ble påpekt at det er mange driftsmessige forhold som påvirker programmering og dimensjonering av arealer. Hvis det for eksempel blir besluttet å utvide dagens ordning for undervisningstid/kjernetid på OsloMet, vil dette påvirke det totale arealbehovet for undervisningsrom. Campusprogrammet bekreftet at dette er viktige forhold som må avklares. Dersom OsloMet ikke er klar for å gjennomføre slike inngripende tiltak i forbindelse med arbeidet med ny campusutviklingsplan, vil Campusprogrammet legge dagens ordning til grunn som forutsetning for dimensjonering.

2.4.3 OPPSUMMERING WORKSHOP #4 KLYNGER

Hva tar vi med oss videre i arbeidet med ny campusutviklingsplan?

ULIKE TYPER KLYNGER

Det ble på workshopen spilt inn forslag til både eksisterende og nye typer klynger. Basert på disse innspillene, kan klyngene deles inn i følgende, overordnede kategorier:

Funksjonssamlingsklynger. Dette er klynger hvor man samler arealer og rom som har like funksjoner. Dette kan være arealbesparende, ha driftsmessige fordeler, og bidra til økt sambruk av arealene, samt skape synergieffekter. Her kom det frem forslag om:

- Å samle simuleringsarealene i en klynge. Dette kan bidra til økt tilgjengelighet og bruk for flere fagmiljøer.
- Å ytterligere samle laboratoriene, utover dagens situasjon. Dette kan bidra til økt tverrfaglig bruk og samarbeid
- Et utvidet Makerspace, som inneholder flere funksjoner enn i dag, og som er tilrettelagt for bruk av flere fagområder.

Funksjonsblandings- / knutepunkts-klynger. Det kom frem at flere av dagens velfungerende klynger på campus består av en samling av ulike funksjoner som benyttes av de samme brukerne. Eksempler på dette er:

- P32, som er en mellomstor velfungerende klynge med mange ulike funksjoner, som bibliotek, undervisningsrom, kantine, leseplasser, grupperom og gruppearbeidsplasser. I tillegg er det arbeidsplassareal oppover i etasjene.
- P32 sammen med P35, som fremstår som en større klynge, med enda flere funksjoner.
- Potensialet for et knutepunkt på øvre del av campus, hvor de eksisterende funksjonene bibliotek, akademika, kantine knyttes bedre sammen, og suppleres med undervisningsrom, sosiale soner og eventuelt flere studentarbeidsplasser.
- Samling av studentaktive funksjoner som kafé, arrangementslokale, bibliotek og leseplasser, som kan gi en sosial og god klynge.

”Enfaglige klynger” / Faglige hjemmebase-klynger. Det kom frem i workshop’en at det er viktig for studenter og ansatte i samme fagmiljø å kunne møtes, og ha en fast hjemmebase:

- For å sikre trygghet, tilhørighet og et sosialt og faglig nettverk, trenger studentene et fast tilholdssted på campus
- Det varierer mye fra studie til studie hvor viktig kontakten mellom studenter og undervisere er, men i mange tilfeller er det en fordel med en hjemmebase som inneholder undervisningsrom, studentarbeidsplasser, eventuelle spesialrom og har nærhet til faglig ansatte. Dette gir trygghet og forutsigbarhet for begge parter.

Tverrfaglige-klynger. I workshop’en kom det frem forslag om flere mulige, tverrfaglige klynger. Noen eksempler på ulike fagmiljøer som med fordel kunne vært samlokalisert er:

- Vernepleiefag har fag som sammenfaller med sykepleie og farmasi
- Estetiske fag og medie- og kommunikasjonsfag
- Tverrfaglige simuleringsarealer
- Språkfag og tolkefag kunne med fordel vært samlet, for å sikre økt sambruk og skape synergieffekter mellom relevante fagmiljø.
- Teknologifagene i P35 kan samles i en etasje, og med dette gi økt synlighet og samarbeid.

2.4.4 VEIEN VIDERE

ANBEFALINGER TIL VIDERE PROSESS KNYTTET TIL ROM OG FUNKSJONSPROGRAM

I det videre arbeidet med ny campusutviklingsplan, er det viktig med bred medvirkning og innhenting av relevant kunnskap og informasjon. I tillegg til at vernetjenesten og tillitsvalgtapparatet blir involvert, bør det tilrettelegges for følgende medvirkning pr. arealkategori i utarbeidelsen av et overordnet rom- og funksjonsprogram:

Arbeidsplassareal:

- Det er viktig med felles rammebetingelser for fremtidig dimensjonering og utvikling av arbeidsplassarealene på OsloMet
- Ansatte med ulike roller, arbeidsoppgaver og stillingsbrøker må involveres, her nevnes stipendiater spesielt

Studentareal

- Studentenes fakultetsråd og Studentparlamentet må involveres i det videre arbeidet

Fellesareal

- Studentlivskoordinator bør involveres i det videre arbeidet

Felles undervisningsrom

- Timeplanleggere bør involveres i det videre arbeidet
- Undervisere og forskere som bruker undervisningsrommene bør involveres i det videre arbeidet

Spesialrom

- Undervisere og forskere som bruker rommene bør involveres i det videre arbeidet

2.4.5 EVALUERING AV WORKSHOPSERIEN

I den siste workshop'en ble deltagerne bedt om å svare på en «Menti»-undersøkelse for å evaluere workshopserien. Campusprogrammet mottok 17 svar. Undersøkelsen består av en rekke spørsmål, med en score fra 1-5. Til slutt fikk deltagerne mulighet til å gi et fritekstsvar dersom det var ytterligere tema de ønsket å gi tilbakemelding på.

TILFREDSHET

Deltagerne svarte at de overordnet var tilfreds med innhold og gjennomføring av workshopserien. Tilfredshet med selve oppgavene scorte noe lavere, og her slo det ulik ut med hensyn til hvorvidt deltagerne var litt misfornøyde eller middels fornøyd. Det samlede svarresultatet når det gjaldt tematikk, oppgaver og sammensetning av deltagerne er imidlertid positiv.

EVALUERING AV DE ENKELTE WORKSHOP'ENE

Deltakerne ble bedt om å evaluere hvor fornøyde de var med de enkelte workshop'ene. De rapporterte i snitt at de var fornøyde med alle workshop'ene. Workshop #3 var den samlingen der flest av besvarelsene slo lavt ut, men var også denne samlingen med flest som ga maksscore. Campusprogrammet tolker det slik at Workshop #3 slo veldig ulikt ut på den samlede deltagergruppen i forhold til hvor relevant man opplevde tematikken og opplegget, og at noen fikk mye ut av dette – og andre lite.

PÅSTANDER

Deltakerne ble og bedt om å vurdere en rekke påstander om sin deltakelse i workshopserien. Deltakerne svarte i snitt at de kjente seg igjen i påstandene. Spørsmålet om de opplevde å bli forstått av arrangørene scorer lavest, men ettersom dette ble besvart før sluttokumentasjonen fra serien ble produsert kan denne ha gitt et annet utslag dersom den hadde blitt gjennomført i etterkant.

SKRIFTLIGE TILBAKEMELDINGER

I undersøkelsen fikk deltagerne også mulighet til å gi en skriftlig tilbakemelding på tema som ikke var dekket av spørsmålene.

Under følger et utvalg av svarene Campusprogrammet mottok:

*"Lite fokus på Kjeller og Lillestrøm.
Ønskelig med sterkere kobling til
faglig innhold"*

*"Så mange mennesker og så mye
tid = veldig dyrt! Viktig at det skjer
noe konkret på grunnlag av denne
planen som skal lages."*

*"God medvirkningsprosess, savner
konkret og mer dyptgående
diskusjon om prinsippene våre
om hva som skal prioriteres. Først
og fremst campus for et godt
studentmiljø som skaper god
studiekvalitet."*

*"Fine workshoper, varierte
program med gode dialoger, godt
bakverk. Synes det var en klok
beslutning med overordnede tema
som ikke gikk direkte på fag men
hvor man kan spille inn de faglige
vurderingene"*

*"Anbefaler å ta kontakt med AFI
som forsker på demokrati for god
demokratisk prosess. Campus er
noe av deg viktigste vi gjør. Legger
grunnlag for faglig kvalitet, god
studiekvalitet osv."*

3 ANBEFALTE PRINSIPPER FOR AREALBRUK

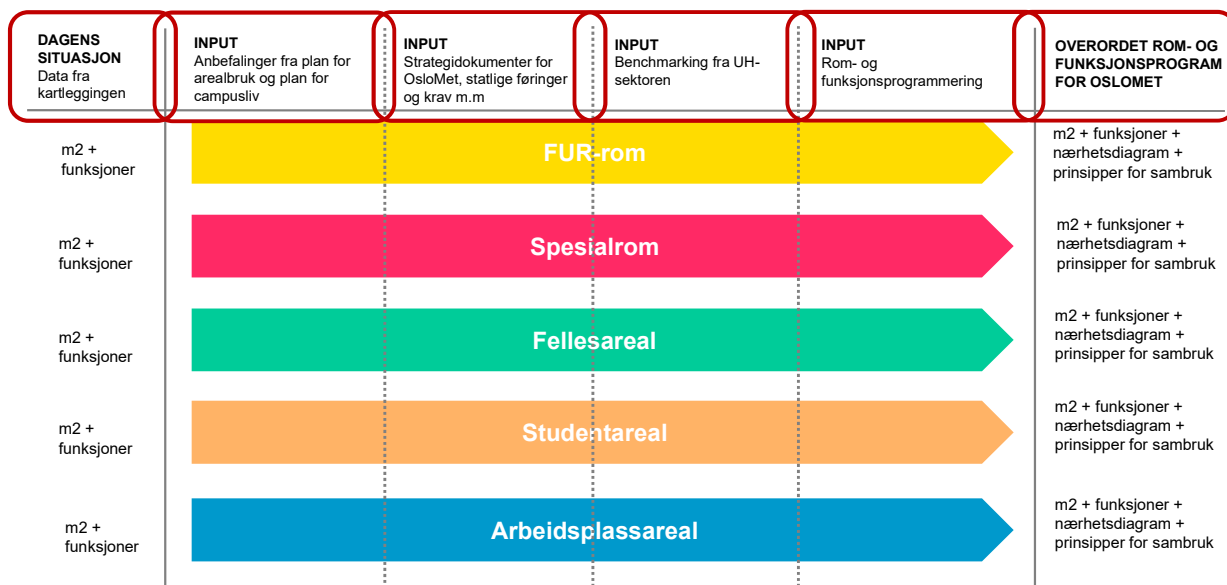
Dagens arealfordeling på OsloMet er et resultat av en sterk vekst i studenttall og en etappevis utvikling av campus gjennom mange år. Dette kan ha resultert i en skjevfordeling av de store arealgruppene, og hvor noen universitetsfunksjoner tydelig har blitt nedprioritert.²

I likhet med universitet- og høyskolesektoren generelt, er OsloMets økonomiske situasjon svært stram, og det er lite sannsynlig at de årlige budsjettildelingene vil kunne åpne for en økning av dagens arealer. Det er av den grunn en forutsetning at det samlede arealet på campusene til OsloMet ikke øker, og at eksisterende bygg og arealer omdisponeres og utnyttes bedre.

Neste steg i arbeidet med ny campusutviklingsplan er utarbeidelsen av et overordnet rom- og funksjonsprogram. Dette vil beskrive hvilke arealer, rom og funksjoner som er nødvendige for at OsloMet skal kunne levere på sine mål og krav.

For å utarbeide et dekkende rom- og funksjonsprogram som ivaretar OsloMets behov på best mulig måte, må det innhentes nødvendig informasjon fra ulike instanser på OsloMet. I tillegg vil funn og tilhørende anbefalinger fra medvirkningsprosessen være sentrale.

Prosess - Rom- og funksjonsprogram

Figur 1.4 Planlagt arbeidsprosess for utarbeidelse av overordnet Rom- og funksjonsprogram

² Dette fremgår tydelig i kap 1 om arealkategorier og arealfordeling, og det er særlig utdypet på side 9 med tekst og figur.

3.1 HOVEDFUNN OG -ANBEFALINGER FOR NY CAMPUSUTVIKLINGSPLAN

Utrednings- og analysefasen, bestående av flere workshopserier og kartlegginger, har avdekket flere viktige forhold og funn, som Campusprogrammet anbefaler å ta med i det videre arbeidet med ny campusutviklingsplan. De viktigste og mest nødvendige tiltakene som omhandler arealbruk for den videre utviklingen av OsloMets campus er:

Studentareal:

- Det må settes av mer areal for studentene

Felles undervisningsrom:

- Det er et mål å få samlet økt kapasitet i universitetets felles undervisningsrom

Spesialrom:

- Det er et mål at spesialromkapasiteten skal utnyttes bedre

Arbeidsplassareal:

- Arbeidsplassarealene må utnyttes mer effektivt
- Det må gjøres en arealforskyvning fra dagens arbeidsplassareal til fordel for økt studentareal og felles undervisningsrom
- Statens arealnorm skal vurderes ved dimensjonering av nye kontorarbeidsplasser og ved ombygging
- Arbeidets art skal hensyntas ved etablering av arbeidsplasser

Fellesareal:

- Campus må være synlig, oversiktlig og lett å orientere seg i

3.1.1 Sette av mer areal for studentene

FUNN

Det er avdekket at det er høyt belegg på dagens studentarealer; grupperom, sosiale soner, tradisjonelle lesesalsplasser og varierte studentarbeidsplasser. De aller fleste studentarealer på campus er fellesareal/sambruk for alle studenter uavhengig av studieprogram, noe som fører til mangel på fysisk tilhørighet til egen studieretning og fagmiljø. I tillegg fører det til at studentene ikke bruker hele campus, og det blir stort trykk i de byggene det er mest undervisning i. Workshopserien «Plan for campusliv», har avdekket et sterkt behov for godt tilrettelagte hjemmebaser for studentene. I dag mangler mange av studentene dette, og særskilt de store studentkullene, og de teoribaserte studiene, der de opplever at de ikke har noe naturlig tilholdssted på campus, eller et sted å oppholde seg mellom eller etter undervisning.

ANBEFALING

Studentarealene må prioriteres i utviklingen av campus. Det må settes av mer areal for studentene, både til hjemmebaser og fellesfunksjoner.

UTDYPNING

Studentarealene bør bestå av ulike typer rom og arealer som:

- lesesalsplasser
- grupperom
- varierte arbeidsplasser for både individuelt arbeid og gruppearbeid
- sosiale soner
- strøm og vann (tilgang til enkelt tekjøkken, med mulighet for å fylle vannflaske, varme vann og mat + ladepunkt for pc og mobil)
- arealer for studentaktiviteter

Hjemmebase

Det må prioriteres etablering av hjemmebaser for de ulike studentgruppene. Det kan gjøre det nødvendig å gi noen studenter rett til særbruk av noen arealer. Det bør for eksempel vurderes behov for egne masterleseplasser. Campusprogrammet vil anbefale at hjemmebase etableres uten å legge fysiske begrensninger for tilgang til arealene, men gi arealene identitet, og naturlig tilhørighet til ulike studentgrupper. En studentgruppe kan være studenter på samme studieprogram, samme institutt eller fakultet. Hensiktsmessig gruppering må vurderes videre. For å skape en hjemmebase er det en fordel om de varierte studentarbeidsplassene og de sosiale sonene er tilknyttet spesialrom eller undervisningsrom som studentene benytter. Spesialrom som brukes mye av studenter, og som studentene har tilgang til å gjennomføre sine arbeidskrav i, fungerer ofte som hjemmebase for studentene. Andre studentfunksjoner som sosiale soner kan gjerne lokaliseres i nærheten av slike spesialrom.

Fellesarealer i klynger

Mange av studentarealene kan med fordel ligge nær hverandre for å etablere attraktive tyngdepunkt/knutepunkt. Dette kan bidra til å skape attraktive arealer for studenter.

3.1.2 Økt samlet kapasitet i felles undervisningsrom

FUNN

Det er også svært høyt belegg på felles undervisningsrom i dag. På grunn av dette må undervisningen på OsloMet bookes til de rom og bygg der det til enhver tid er kapasitet og tilgjengelighet. Konsekvensen er at studentene opplever å bli «sendt rundt» til undervisningsrom på flere forskjellige steder på campus, og mangler en undervisningsbase. Undervisere melder om at de ikke får tilgang på de undervisningsrommene som egner seg til deres undervisning, og om lange avstander mellom der undervisningen foregår, og der studentarbeidsplasser og grupperom ligger.

ANBEFALING

Det må gjøres tiltak for å bedre kapasiteten på og sammensetningen av undervisningsrommene. Konkrete tiltak kan være å etablere flere felles undervisningsrom, endre plassering av undervisningsrom, revurdere sammensetningen av dagens undervisningsrom, og gjøre om flere av spesialrommene til felles undervisningsrom. Videre bør det vurderes hvorvidt dagens kjernetid for undervisning bør utvides, og hvorvidt det bør innføres nye rutiner knyttet til rombookingen.

UTDYPNING

Det er i dag en overvekt av undervisningsrom i nedre del av Campus Pilestredet. Ved å etablere flere undervisningsrom i øvre del av campus blir fordelingen av studentmassen, og utnyttelsen av Campus Pilestredet bedre.

Auditorium P35

3.1.3 Styrket tilhørighet til undervisningsareal

FUNN

Studenter og undervisere opplever lite tilhørighet til undervisningsrom på grunn av mye skifte av rom gjennom semesteret. Noen av studieprogrammene har faste undervisningsrekker sekvensielt gjennom hele semesteret og til faste tider hver uke. Andre studieprogrammer underviser bolkevis, hvor undervisningen den ene uken, er ulik undervisningstidene i neste uke. Særlig gjelder det for studieprogrammer med praksisperioder i løpet av semesteret, og deltidsprogrammene. Konsekvensen er at undervisningen i samme tema og emne, ombookes til ulike undervisningsrom i løpet av semesteret. Studentene finner det utfordrende å samles sosialt etter undervisningstidene, siden det ikke er tilrettelagt for fysiske samlingspunkter utenfor mange av undervisningsrommene, og undervisningen foregår i bygg de ellers har lite tilknytning til.

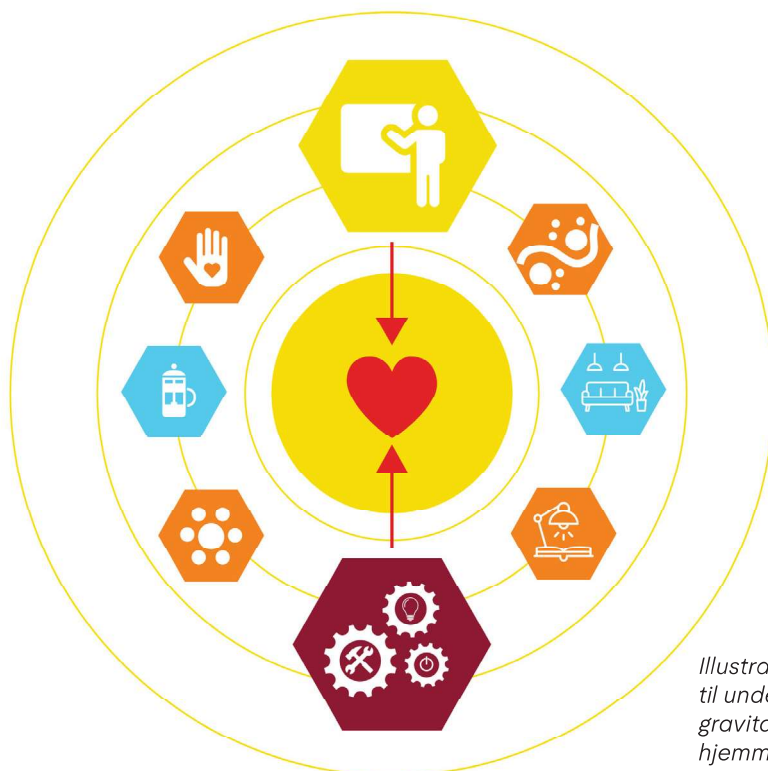
ANBEFALING

Dagens ordning med full sambruk av felles undervisningsrom må revurderes. Det bør i større grad tilrettelegges for at de enkelte studiene har noen faste undervisningsrom for hoveddelen av undervisningen, og at disse ligger nært studieretningens hjemmebaser og spesialrom. Det bør vurderes om noen fag, institutt eller fakultet skal ha fortrinnsrett til bruk av enkelte felles undervisningsrom. Det bør arbeides med rombookingsrutiner som kan tilrettelegge for dette.

UTDYPNING

Det anbefales at det gjøres en prioritering av tilgang på undervisningsrommene, og at det gis en førsterett til bruk av noen felles undervisningsrom. På den måten vil både studenter og undervisere få mer tilknytning og naturlig eierskap både til undervisningsrommene og de tilhørende arealene.

Mye av dagens undervisning foregår alternerende i seminarrom/grupperom og klasserom-/auditoriumssituasjoner, som ved gruppearbeid. Det er av den grunn en fordel om undervisningsrommene og grupperommene er plassert i nærheten av hverandre, slik at studentgrupper og undervisere enkelt kan gå mellom undervisnings- og grupperom.

Illustrasjon: Ved å prioritere tilgang til undervisningsrom skapes naturlig gravitasjon av fagmiljøer, og hjemmebaser for studentene kan lettere etableres.

3.1.4 Utnytte spesialromkapasiteten bedre

FUNN

Spesialromprosjektet har avdekket økt potensial for sambruk og flerbruk av spesialrom. Videre er det avdekket at flere spesialrom ikke lenger er i bruk som spesialrom, eller er utdatert og har behov for oppgradering. Prosjektet har også avdekket at flere spesialrom med fordel kan brukes som kombinert spesialrom og felles undervisningsrom.

UTDYPNING

ANBEFALING

Arbeidet med spesialrommene videreføres, i henhold til anbefalingene i Spesialromprosjektet 2.0, slik at man oppnår bedre utnyttelse av areal og utstyr i rommene. Sambrukspotensialet må utforskes videre, det må kartlegges behov for oppgraderinger og legges en plan for fremtidig utvikling av spesialrommene.

Det antas at noen av dagens spesialrom kan gjøres om til felles undervisningsrom, men hvor enkelte studieprogram, institutt eller fakultet får fortrinnsrett til å benytte rommene. Dette bør undersøkes videre. Her har *Spesialromprosjektet* identifisert flere mulige sambrukskategorier. Dette gjelder: Kunst og håndverk (delvis gjennomført), media, digitale rom (under utredning), visningsarealer, simuleringsarealer, gymsaler (gjennomført), og musikk- og dramasaler. Noen av disse spesialrommene har også behov for modernisering og oppgradering. Ved oppgradering av spesialrom bør det vurderes å samle disse med lignende funksjoner i klynger, for sambruk mellom studieprogrammer og fagmiljøer med tilnærmet like behov for inventar og utstyr.

Foto: Benjamin A. Ward/OsloMet

3.1.5 Utnytte arbeidsplassarealene mer effektivt

FUNN

Arbeidsplassarealene utgjør i dag en stor andel av totalarealet på OsloMet – tilsvarende 39% av funksjonsarealet på campus. Det er Campusprogrammet vurdering at arealene ikke er utformet eller anvendt optimalt, og ikke er tilpasset fremtidige arbeidsformer. De ansatte har spesielt påpekt behovet for flere sosiale soner, møteplasser og møterom. Det er også spilt inn behov for møtesteder og prosjektrum for de ansatte på tvers av fagmiljøer.

ANBEFALING

For å kunne svare ut dagens arealsituasjon og -fordeling på campus, må arbeidsplassarealene optimaliseres og utvikles.

Det må gjøres en arealforskyvning fra dagens arbeidsplassareal til fordel for økt studentareal og felles undervisningsrom.

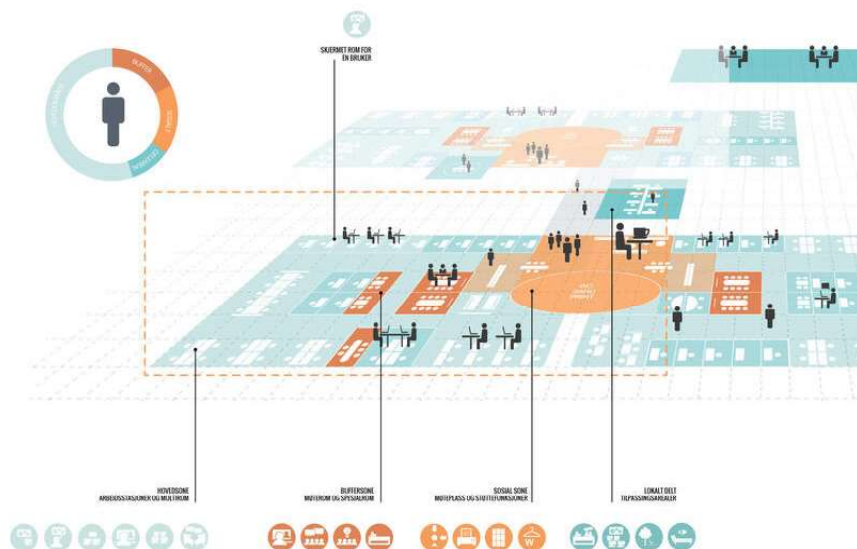
Statens arealnorm skal vurderes ved dimensjonering av nye kontorarbeidsplasser og ved ombygging.

Det må fastsettes felles retningslinjer for OsloMet for arbeidsplassarealene, og som samtidig tar høyde for individuell utforming og tilrettelegging for de enkelte arbeidsmiljøenes spesifikke behov.

UTDYPNING

Det må fastsettes felles retningslinjer for dimensjonering av arbeidsplassarealer for hele OsloMet, og som samtidig tar høyde for individuell utforming og tilrettelegging for de spesifikke behov de enkelte arbeidsmiljøene har. Effektivisering av arealene må ikke gå utover kvaliteten på ansattarealene med tanke på trivsel, arbeidsmiljø, og evne til å utføre kjerneoppgaver. Arbeidsplassarealene må tilpasses dagens behov for individuelt konsentrasjonsarbeid, arbeid i grupper, veiledning, sosiale soner, og møterom. Dette bør fortrinnsvis tilrettelegges som en hjemmebase for ansatte.

Studenter, ansatte og spesialrom kan med fordel samles i faglige klynger, der det lar seg gjøre. Campusutviklingsplanen bør spesielt undersøke mulighet for å samlokalisere fagområder som er spredt over flere bygg eller delt på de ulike campusene i dag. Det bør undersøkes om sosiale soner kan sambrukes på tvers av institutt og brukergrupper da det er yttre ønske om flere uformelle møteplasser.

Illustrasjon: Arbeidsplassen v/ NIL

3.1.6 Campus må være synlig, oversiktlig og lett å orientere seg i

FUNN

Byggene på OsloMets campus oppleves lite synlige og inviterende utenfra, og uoversiktlige og krevende å orientere seg i.

ANBEFALING

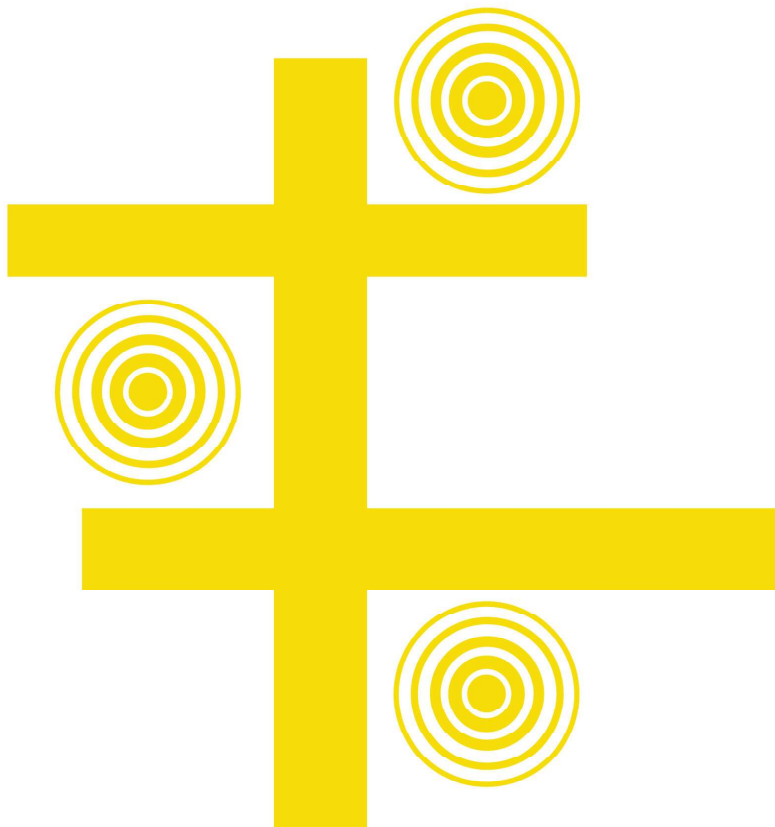
Det må gjøres opprydninger og helhetlige grep i campusstrukturen, slik at campus fremstår inviterende, åpen og oversiktlig – og med klare henvendelser og forbindelser til omkringliggende bystruktur.

UTDYPNING

Førsteetasjene / grunnplanene bør programmeres med funksjoner som sikrer åpenhet og økt grad av aktivitet. Rent konkret bør grunnplanet inneholde fellesfunksjoner og møteplasser for ansatte, studenter og besøkende. Der det er mulig, bør aktivitetene på campus kunne eksponeres mot byen, slik at aktivitetene synliggjøres og inviterer inn.

I ny campusutviklingsplan bør det søkes løsninger som tilrettelegger for flerbruk og merbruk av fellesarealer. Fellesarealene bør kunne tilrettelegges for ulike typer arrangementer, både faglig og sosiale. Dette krever mer funksjonelle og fleksible fellesarealer. For eksempel bør avstenging av kantineareal gjøres på en slik måte at sittegrupper og tilhørende arealer kan benyttes etter åpningstid.

Campusutviklingsplanen må vurdere om noen av dagens fellesfunksjoner bør flyttes til andre bygg på campus og kobles sammen for å skape nye tyngdepunkter, for eksempel på øvre campus i Pilestredet.

Illustrasjon: Hovedkommunikasjonsårer og knutepunkt bør utvikles til å bli flerfunksjonelle sosiale soner som gjør det enklere å orientere seg på campus

3.2 ANDRE FUNN OG ANBEFALINGER

I tillegg til hovedfunnene og anbefalingene knyttet til de enkelte arealkategoriene, er det i denne workshopserien avdekket flere viktige forhold:

3.2.1 Lyd- og luftkvaliteten på campus må forbedres

FUNN

I flere arealer/rom på OsloMet meldes det om opplevelse av for dårlig inneklima og luftkvalitet, samt lydsmitte mellom rom og rom med dårlige akustiske egenskaper.

ANBEFALING

Det bør gjøres en kartlegging av hvor luftkvaliteten ikke er tilfredstillende, samt tilstand på dagens ventilasjons- og klimaanlegg, og det bør utarbeides en plan for oppgradering der det er behov. Det bør også gjøres en akustisk kartlegging av rom og områder på campus.

3.2.2 Utearealer, byrom og gateløp må inngå som del av campusutviklingsplanen

FUNN

Utearealene på campus inngår ikke i selve arealkategoriene, men er en sentral del av campus. Utearealene på campus oppleves som viktige, men de fungerer i dag ikke optimalt, og har til dels lav kvalitet og funksjonalitet. Det er et stort behov for planlegging og oppgradering av byrom, atkomstsoner, kommunikasjonsårer og gateløp.

ANBEFALING

Campusutviklingsplanen må innbefatte en helhetlig plan for utomhusområdet, med både de byrom som ligger innenfor campus, samt de gateløp og byrom som campus forholder seg til.

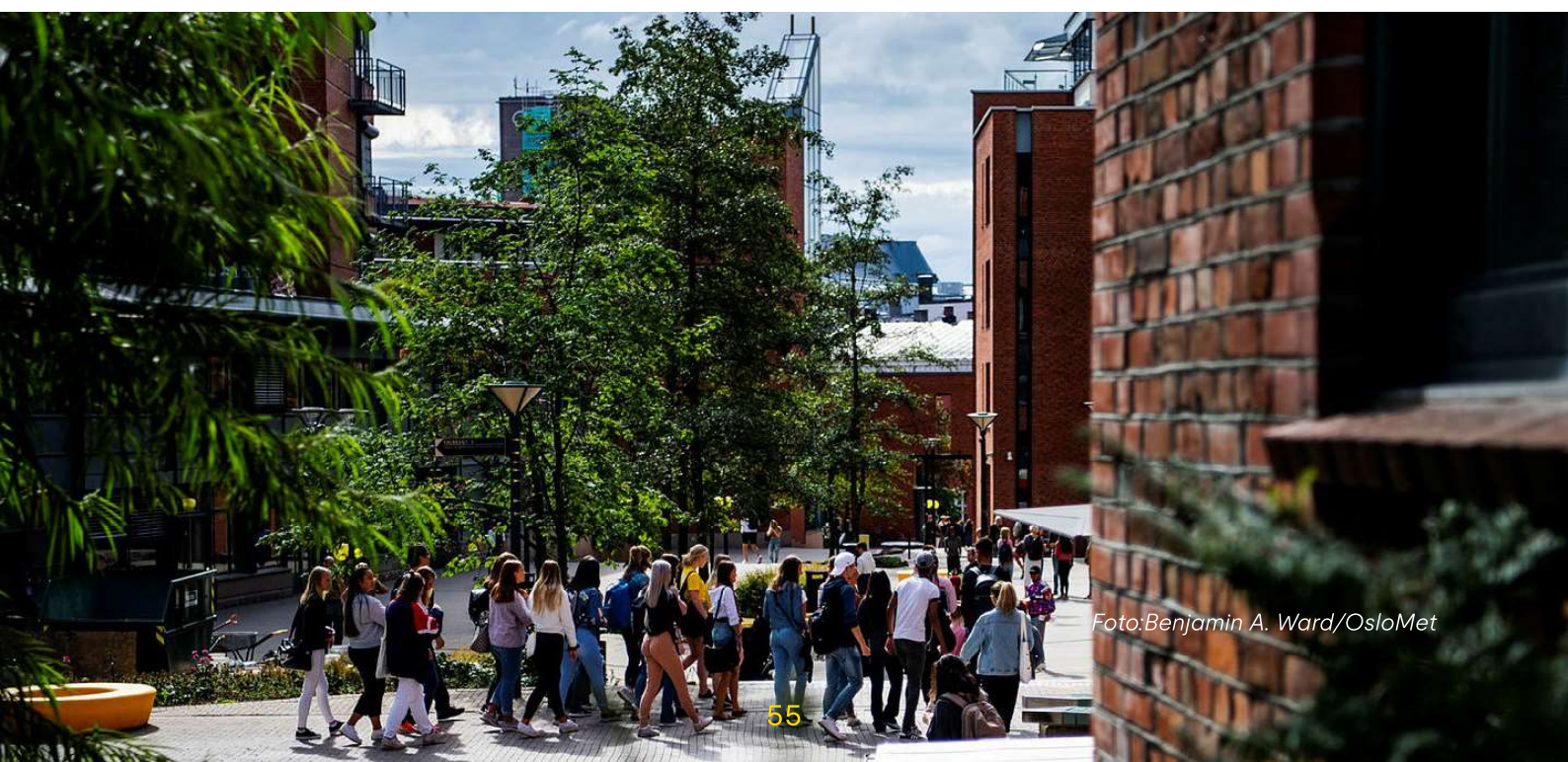

Foto: Benjamin A. Ward/OsloMet

3.3 ANBEFALINGER TIL ANDRE DELER AV OSLOMETS VIRKSOMHET

Campusprogrammets ansvars- og arbeidsområde er avgrenset til planlegging og utvikling av den fysiske infrastrukturen. I denne workshopserien er det avdekket en del forhold som kan ha stor påvirkning på den fysiske utformingen av campus, men som tilfaller andre enheter på OsloMet:

3.3.1 Økonomisk og administrativ modell for spesialrom og felles undervisningsrom

FUNN

I dag har OsloMet en ordning der de enkelte fakultetene disponerer sine respektive spesialrom, og har det økonomiske og faglige ansvaret for drift og vedlikehold av disse. Gjennom *Spesialromprosjektet* er det avdekket at dette er til hinder for å utnytte arealene på en god måte. Videre har ordningen medført dupliseringer av spesialrom, som både er dyre å etablere og drifte – og som båndlegger verdifulle arealer.

ANBEFALING

Da det ligger en betydelig økonomisk gevinst for OsloMet i å gå over til en ny styringsmodell for spesialrommene, anbefales det at ledelsen ved OsloMet vurderer en ny drifts- og finansieringsordning for spesialrommene. Dersom det legges opp til økt sambruk både av spesialrom og felles undervisningsrom, må det fortsatt være mekanismer som sikrer prioriterte tilganger til rommene, slik at enkelte institutt eller fakultet har fortrinnsrett til å booke og bruke rommene. På denne måten kan arealene utnyttes bedre.

3.3.2 Åpningstider på campus

FUNN

Store deler av campus og aktiviteten har begrenset åpningstid. Dette gjelder både adgang til arealer, åpningstider for kantiner og lesesaler, og drift av ventilasjonsanlegg.

ANBEFALING

Det må legges til rette for å benytte campus større deler av døgnet. Det bør vurderes om enkelte bygg eller etasjer kan ha lengre åpningstider. Dette må sees i sammenheng med øvrige tilbud på campus, slik som spisesteder, arrangementer og fritidstilbud. Utvidede åpningstider bør vurderes i forhold til kost-nytte vurderinger.

3.3.3 Utvidet kjernetid for undervisning

FUNN

Det er avdekket stort press på dagens undervisningsrom, og behov for større kapasitet.

ANBEFALING

For å imøtekomme behovet for større kapasitet på felles undervisningsrom foreslår Campusprogrammet at det vurderes å utvide kjernetiden for undervisningen.

3.3.4 Endrede prinsipper for booking av undervisnings- og spesialrom

FUNN

Studenter og ansatte har behov for større fysisk tilhørighet til arealer på campus.

ANBEFALING

For å utnytte de begrensede arealene best mulig, og samtidig etablere hjemmebaser og tilhørighet for studenter og ansatte, foreslås det at noen studieprogram får prioritert adgang til undervisningsrom og spesialrom. Det bør undersøkes hvordan timeplanlegging kan gjennomføres slik at målet om geografisk tilhørighet på campus og best mulig utnyttelse av undervisningsrom, kan gjennomføres.

